

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول حسابداری (۲)

مؤلف:

محمد سرچمی

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد حاجی آباد

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

عضو پیوسته انجمن حسابداری ایران

عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی

فصل پنجم

حسابداری شرکت های تضامنی

اهداف آموزشی

- آشنایی با ویژگی ها و مفهوم شرکت تضامنی
- آشنایی با ثبت سرمایه اولیه و سرمایه گذاری مجدد در شرکت های تضامنی
- آشنایی با انواع حساب در شرکت تضامنی
- آشنایی با حسابداری نحوه تقسیم سود و زیان در شرکت تضامنی
- آشنایی با نحوه حسابداری ورود و خروج شریک در شرکت تضامنی
- آشنایی با حسابداری انحلال شرکت تضامنی

مفهوم شرکت تضامنی

به موجب ماده ۲۰ از باب سوم قانون تجارت، شرکت های تجاری به هفت قسم می باشند:

۱- شرکت سهامی ۲- شرکت با مسئولیت محدود ۳- شرکت تضامنی ۴- شرکت مختلط غیر سهامی ۵- شرکت مختلط سهامی ۶- شرکت نسبی ۷- شرکت تعاونی تولید و مصرف.

شرکت تضامنی یکی از انواع هفت گانه شرکت های تجاری می باشد و طبق ماده ۱۱۶ قانون تجارت شرکت تضامنی شرکتی است که در تحت اسم مخصوص برای امور تجاری بین دو یا چند نفر با مسئولیت تضامنی تشکیل می شود و اگر دارایی شرکت برای تأدیه تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکاء مسئول پرداخت تمام قروض شرکت است.

ویژگی های شرکت های تضامنی

۱- مالکیت مشترک دارایی ها:

دارایی های شرکت تضامنی اعم از دارایی هایی که شرکاء هنگام تأسیس با خود آورده اند و یا در حین فعالیت شرکت خریداری گشته است، بین شرکاء مالکیت مشترک دارد و پس از انحلال شرکت تضامنی و پرداخت بدهی به نسبت مانده سرمایه شرکاء بین آنها تقسیم می شود.

۲- مسئولیت نامحدود:

در شرکت های تضامنی در صورت بروز مشکل چنانچه اموال شرکت برای پرداخت دیون کافی نباشد هر یک از شرکاء به تنهایی مسئول پرداخت کلیه بدهی های شرکت می باشد و مسئولیت شرکاء محدود به سهم الشرکه آنها نمی باشد بنابراین مسئولیت شرکاء در شرکت تضامنی بیشتر از سایر شرکت هاست زیرا تعهدات آنها محدود به مبلغ سرمایه آنها نیست و در صورت لزوم وی مجبور به پرداخت دیون از اموال شخصی خود می باشد.

۳- سرمایه شرکت:

سرمایه شرکت تضامنی از آورده نقدی و یا غیر نقدی اعم از اموال منقول و یا غیر منقول می باشد. طبق قانون تجارت برای تشکیل شرکت تضامنی باید سرمایه نقدی تأدیه و آورده غیر نقدی نیز تقویم و تسلیم گردد. سرمایه نقدی حتماً باید بوسیله پول پرداخت گردد و پرداخت توسط سفته یا چک، پرداخت تلقی نمی شود و اگر مدیران شرکت به جای وجه نقد اسناد تجاری را قبول یا تسلیم کنند، کلاهبرداری تلقی خواهد شد. قانونگذار حداقل و حداکثری برای سرمایه شرکت تعیین نکرده است.

۴- شرکتنامه:

شرکتنامه مبنا یا اساس در شرکت های تضامنی می باشد و سندی است که روابط حقوق و مالی بین شرکاء در آن تعیین می گردد. قبل از تأسیس شرکت کلیه مواردی که ممکن است بعداً مورد اختلاف واقع شود در شرکت نامه پیش بینی شده و به امضاء کلیه شرکاء رسیده است. حداقل مسائلی که در شرکت نامه باید قید گردد عبارتند از:

الف) نام شرکت:

طبق ماده ۱۱۷ قانون تجارت منظور از نام شرکت نامی است که شرکاء برای شرکت انتخاب می کنند و در اسم شرکت تضامنی حداقل نام یکی از شرکاء باید قید شود و در صورتی که اسم شرکت مشتمل بر اسمی تمام شرکاء نباشد باید بعد از اسم شرکت عبارتی از قبیل " و شرکاء " یا " و برادران " قید شود در صورتی که شریکی از شرکاء خارج شود، نام او باید از شرکت حذف شود.

ب) نوع و موضوع شرکت:

قبل از نام شرکت عبارت "شرکت تضامنی" باید قید گردد تا مشخص باشد شرکت از نوع تضامنی می باشد. از موارد دیگری که باید در شرکت نامه قید شود موضوع شرکت می باشد. قید موضوع اهمیت زیادی دارد زیرا شخص حقوقی تنها درباره موضوعاتی می تواند فعالیت کند که در شرکت نامه قید شده است.

ج) مرکز اصلی شرکت:

ذکر مرکز اصلی در شرکت نامه، برای تعیین اقامتگاه شرکت الزامی می باشد البته ممکن است فعالیت شرکت در نقاط مختلف باشد بنابراین کلیه مراکز اصلی شرکت باید قید گردد ولی در هر حال شرکت تنها دارای یک اقامتگاه می باشد.

د) اسامی شرکاء:

از لحاظ اهمیتی که شرکاء در شرکت تضامنی دارند در شرکت نامه، نام کلیه آنان با ذکر خصوصیات هویتی باید قید گردد تا به آسانی بتوان به آنها دسترسی پیدا کرد.

ه) مبدأ تشکیل شرکت و مدت آن:

مبدأ تشکیل شرکت روزی است که شرکا با یکدیگر توافق می کنند، شرکت را تاسیس نمایند و این تاریخ غیر از تاریخ ثبت شرکت می باشد. مدت شرکت از امور توافقی اند و می تواند به صورت محدود و یا غیر محدود باشد و ذکر آن در شرکت نامه ضروری است.

و) سرمایه شرکت:

همانطور که بیان شد آورده ی شرکا ممکن است وجه نقد و یا غیر نقد باشد و شرکت وقتی تشکیل می شود که تمام سرمایه نقدی تأدیه و آورده غیر نقدی تقویم و تسلیم شده باشد. برای ثبت شرکت تضامنی لازم است نوشته ای که به امضاء مدیر یا مدیران شرکت رسیده و حاکی از پرداخت تمام آورده نقدی و تقویم و تسلیم آورده غیر نقدی است، به مرجع ثبت تسلیم شود^۱.

ز) میزان سهم الشرکه:

آورده ای که شرکاء در شرکت می گذارند سهم الشرکه نامیده می شود. در شرکت نامه باید میزان سهم الشرکه هر یک از شرکاء مشخص گردد زیرا روابط شرکاء با یکدیگر از لحاظ مسئولیت و تقسیم سود و زیان بستگی به میزان سهم الشرکه آنان دارد. هر چند میزان سهم الشرکه در شرکت تضامنی نسبت به اشخاص ثالث تأثیری ندارد و هر کدام از شرکاء در مقابل طلبکاران شرکت برای تأدیه کلیه دیون آن مسئولند.

ح) مدیران:

شرکاء شرکت تضامنی باید حداقل یک نفر را بعنوان مدیر تعیین کنند و نام او را در شرکت نامه قید کنند. این مدیر می تواند از شرکاء شرکت یا از افراد خارج از شرکت انتخاب شود.

و) سایر موارد:

علاوه بر موارد ضروری ذکر شده در بالا، شرکاء شرکت می توانند هر شرط دیگری را که مخالف قانون نباشد در شرکت نامه قید کنند. برای مثال در شرکت تضامنی هم شرکاء می توانند بر کار شرکت نظارت داشته باشند ولی می توان در شرکت نامه ناظری بر کار مدیران تعیین نمود و یا به عنوان مثال منافع، در شرکت تضامنی به نسبت سهم الشرکه تقسیم می شود ولی شرکاء شرکت می توانند ترتیب دیگری را برای تقسیم سود تعیین کنند و همچنین موقع تقسیم سود بین شرکاء را تعیین کنند و می توان موارد انحلال شرکت را نیز در شرکت نامه قید نمود.

^۱ - حسنی، حسن. حقوق تجارت مشتمل بر کلیه مباحث، انتشارات میزان، چاپ پنجم، ۱۳۸۵.

۵- ورود و خروج شریک:

طبق ماده ۱۲۳ قانون تجارت در شرکت تضامنی هیچ یک از شرکاء نمی توانند سهم خود را به دیگری منتقل کنند مگر به رضایت تمام شرکاء. بنابراین انتقال سهم الشرکه در شرکت های تضامنی به دیگر افراد خارج یا سایر شرکاء فقط با رضایت کامل تمام شرکاء صورت می پذیرد.

۶- تقسیم سود و زیان:

طبق ماده ۱۱۹ قانون تجارت در شرکت های تضامنی منافع به نسبت سهم الشرکه بین شرکاء تقسیم می شود مگر آنکه شرکت نامه غیر از این ترتیب را مقرر داشته باشد و طبق ماده ۱۳۲ قانون تجارت اگر در نتیجه ضررهای وارده سهم الشرکه شرکاء کم شود مادام که این کمبود جبران نشود تأدیه هر نوع منفعت به شرکاء ممنوع است.

۷- سهولت تشکیل:

مقررات مربوط به تشکیل شرکت های تضامنی به مراتب ساده تر و کمتر از مقررات مربوط به تشکیل سایر شرکت ها می باشد.

۸- انحلال شرکت تضامنی:

به موجب ماده ۱۳۶ قانون تجارت شرکت تضامنی در موارد ذیل منحل می شود:

الف) در صورت تراضی تمام شرکاء.

ب) در صورتی که یکی از شرکاء به دلایلی انحلال شرکت را از محکمه تقاضا نماید و محکمه آن دلایل را موجه دانسته و حکم به انحلال دهد.

ج) در صورت فسخ یکی از شرکاء در صورتی که در اساسنامه این حق از شرکاء سلب نشده و ناشی از قصد اضرار نباشد تقاضای فسخ باید شش ماه قبل از فسخ کتباً به شرکاء اعلام شود.

د) در صورت ورشکستگی یکی از شرکاء.

ه) در صورتی فوت یا محجوریت یکی از شرکاء که در صورت رضایت سایر شرکاء و قائم مقام شرکت فوت شده یا محجور، شرکت می تواند به فعالیت خود ادامه دهد.

و) وقتی که شرکت تضامنی به همان هدفی که تشکیل شده رسیده باشد یا رسیدن به آن هدف غیر ممکن باشد.

ز) وقتی که شرکت برای مدت معینی تشکیل شده و مدت منقضی شده باشد.

حسابداری شرکت های تضامنی

حسابداری شرکت های تضامنی مشابه حسابداری موسسات تک مالکی است. فقط بعلت تعداد سرمایه گذاران حسابداری حقوق صاحبان سرمایه در شرکت های تضامنی و موسسات تک مالکی متفاوت است. در موسسات تک مالکی همه رویدادهای مالی مربوط به سرمایه، برداشت و سود و زیان ناشی از عملیات در حساب سرمایه در ترازنامه منعکس می شود ولی در شرکت های تضامنی برای هر یک از شرکاء یک حساب سرمایه در دفتر کل ایجاد می شود که نشان دهنده میزان سهم الشرکه وی است. حسابداری تضامنی در ارتباط با فعالیت های ذیل می باشد:

۱- سرمایه گذاری اولیه شرکاء، سرمایه گذاری مجدد و برداشت

۲- تقسیم سود و زیان

۳- ورود و خروج شرکاء

۴- انحلال شرکت تضامنی

سرمایه گذاری اولیه شرکاء

سرمایه گذاری شرکاء می تواند به صورت نقد و یا غیر نقد باشد. چنانچه سرمایه گذاری شرکاء به صورت نقد باشد حساب صندوق (بانک) بدهکار و حساب سرمایه هر یک از شرکاء بستانکار می شود. اگر سرمایه گذاری شرکاء به صورت غیر نقد باشد طبق ماده ۱۲۲ قانون تجارت سهم الشرکه مزبور قبلا باید به تراضی تمام شرکاء تقویم شود. که به موجب اصول متداول حسابداری ارزیابی آورده غیر نقدی شرکاء به ارزش منصفانه بازار آنها است. سلسله مراتب برآورد ارزش منصفانه در استاندارد بین المللی شماره ۳۹، بیانیه شماره ۱۵۷ هیات استانداردهای حسابداری مالی و همچنین چارچوب نظری استاندارد بین المللی در مورد شناخت و اندازه ی ابزار مالی چنین بیان می دارند که بهای بازار برای داراییها یا بدهی های یکسان، بهترین برآورد از ارزش منصفانه است بدین دلیل که بهای بازار تعریف ارزش منصفانه را برآورده می سازد. به عبارت دیگر بهای بازار قیمتی است که در یک معامله حقیقی بین خریدار و فروشنده مایل به دست می آید که در استانداردهای حسابداری ایران عنوان گشته است. بدین ترتیب پس از تعیین ارزش منصفانه سهم الشرکه غیر نقدی، دارایی غیر نقدی بدهکار و حساب سرمایه شرکاء بستانکار می گردد. ثبت در دفتر روزنامه عمومی به شرح زیر می باشد:

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
x	x x		بانک (صندوق) دارایی غیر نقد سرمایه شرکاء		

مثال ۱:

ساسان و اشکان در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱ شرکت تضامنی با سرمایه معادل ۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال تاسیس می کنند که ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال از سرمایه را ساسان و ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را اشکان تامین می کند. کل سرمایه به حساب شرکت واریز شده است. مطلوب است انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه شرکاء در دفتر روزنامه عمومی:

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۴/۰۰۰/۰۰۰ ۵/۰۰۰/۰۰۰	۹/۰۰۰/۰۰۰		بانک سرمایه ساسان سرمایه اشکان بابت سرمایه گذاری اولیه شرکاء	۶	۱

مثال ۲:

سامان و ایمان در تاریخ ۱۳۸۵/۵/۱ شرکت تضامنی سامان و ایمان را با سرمایه گذاری معادل ۴۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تاسیس می کنند، آورده نقدی شرکاء به شرح زیر می باشد:

ایمان	سامان	شرح
۴/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
-	۱۱/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۱۰/۰۰۰/۰۰۰	-	زمین
۳/۰۰۰/۰۰۰	-	موجودی کالا
-	۵/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۱۷/۰۰۰/۰۰۰	۲۳/۰۰۰/۰۰۰	جمع

مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه در دفتر روزنامه عمومی؟

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
	۱۱/۰۰۰/۰۰۰		بانک	۱	۵
	۱۱/۰۰۰/۰۰۰		ساختمان		
	۱۰/۰۰۰/۰۰۰		زمین		
	۳/۰۰۰/۰۰۰		موجودی کالا		
	۵/۰۰۰/۰۰۰		اثاثه اداری		
۲۳/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه سامان		
۱۷/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه ایمن		
			بابت سرمایه گذاری اولیه شرکاء		

مثال ۳:

احمد و محمد صاحبان دو فروشگاه لوازم خانگی تصمیم به تاسیس شرکت تضامنی احمد و محمد می گیرند که در تاریخ ۱۳۸۱/۷/۱ توافق می کنند دارایی ها و بدهی های خود را به شرح زیر به شرکت جدید منتقل نمایند:

شرح	احمد	رضا
وجه نقد	۵/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	۴/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه اداری	-	۷/۰۰۰/۰۰۰
اتومبیل	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	-
بستانکاران	(۵/۰۰۰/۰۰۰)	(۲/۰۰۰/۰۰۰)
جمع	۲۹/۰۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰

مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه در دفتر روزنامه عمومی؟

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
	۱۲/۰۰۰/۰۰۰		بانک	۱	۷
	۷/۰۰۰/۰۰۰		بدهکار		
	۲۵/۰۰۰/۰۰۰		موجودی کالا		
	۷/۰۰۰/۰۰۰		اثاثه اداری		
	۱۵/۰۰۰/۰۰۰		اتومبیل		
۷/۰۰۰/۰۰۰			بستانکاران		
۲۹/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه احمد		
۳۰/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه محمد		
			بابت سرمایه گذاری اولیه شرکاء		

مثال ۴:

هادی و مهدی در تاریخ ۱۳۳۲/۸/۱ شرکت تضامنی هادی و مهدی را تأسیس نمودند نحوه تأمین سرمایه اولیه به شرح ذیل بوده است؛ آورده نقدی هادی ۵/۴۰۰/۰۰۰ ریال و غیر نقدی به شرح ذیل:

شرح	ارزش دفتری(ریال)	ارزش منصفانه(ریال)
ساختمان	۵/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰
اتومبیل	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۸/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه اداری	۳/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰

آورده نقدی مهدی ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و آورده غیر نقدی به شرح زیر:

شرح	ارزش دفتری(ریال)	ارزش منصفانه(ریال)
ساختمان	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۴/۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۵/۰۰۰/۰۰۰	۶/۰۰۰/۰۰۰

مطلوب است انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه شرکاء در دفتر روزنامه عمومی؟

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار	روزنامه عمومی	
					روز	ماه
۱	بانک		۹/۹۰۰/۰۰۰			
	ساختمان		۲۱/۰۰۰/۰۰۰			
	اتومبیل		۸/۰۰۰/۰۰۰			
	اثاثه اداری		۵/۰۰۰/۰۰۰			
	موجودی کالا		۶/۰۰۰/۰۰۰			
	سرمایه هادی			۲۵/۴۰۰/۰۰۰		
	سرمایه مهدی			۲۴/۵۰۰/۰۰۰		
	بابت سرمایه گذاری اولیه شرکاء					

سرمایه گذاری مجدد شرکاء

چنانچه پس از گذشت مدت زمانی از شروع فعالیت شرکت، شرکاء مجدداً اقدام به سرمایه گذاری نمایند، سرمایه گذاری مجدد شرکاء نامیده می شود که معادل آورده نقدی و یا غیر نقدی حساب دارایی مربوطه بدهکار و حساب سرمایه شرکاء بستانکار می شود.

مثال ۵:

پس از گذشت ۵ ماه از شروع فعالیت شرکت تضامنی حسن و حسین، شرکاء تصمیم به گسترش فعالیت شرکت هر یک به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال گرفتند، مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری مجدد در دفتر روزنامه عمومی:

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۵۰۰/۰۰۰ ۵۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰		بانک سرمایه حسن سرمایه حسین بابت سرمایه گذاری مجدد شرکاء		

صورت حساب سرمایه شرکاء

صورت حساب سرمایه در مؤسسات تک مالکی نشان دهنده تغییرات حاصل در سرمایه وی است ولی در شرکت های تضامنی صورت حساب سرمایه، تغییرات ایجاد شده در سرمایه هر یک از آنها را به تفکیک نشان می دهد.

مثال ۶:

مانده سرمایه شرکاء شرکت تضامنی احمد و رضا در تاریخ ۱۳۸۱/۵/۱ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد که ۸۰۰/۰۰۰ ریال آن سرمایه احمد و ۷۰۰/۰۰۰ ریال سرمایه رضا است. در صورتی که پس از گذشت دو ماه از فعالیت شرکت تضامنی احمد ۱۰۰/۰۰۰ ریال و رضا نیز ۱۰۰/۰۰۰ ریال سرمایه گذاری اضافی نمایند مطلوبست تهیه صورت حساب سرمایه شرکاء در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۹؟

شرکت تضامنی احمد و رضا

صورت حساب سرمایه شرکاء

۱۳۸۱/۱۲/۲۹

شرح	احمد	رضا	جمع
مانده سرمایه در تاریخ ۱۳۸۱/۵/۱	۸۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰
+ سرمایه گذاری مجدد	۱۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰
جمع	۹۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰	۱/۷۰۰/۰۰۰

انواع حساب در شرکت های تضامنی

در شرکت های تضامنی علاوه بر حساب انواع داراییها و انواع بدهی ها برای هر شریک یک حساب سرمایه، یک حساب جاری و گاهی یک حساب برداشت نگهداری می شود. بعضی از شرکت های تضامنی مجاز به نگهداری حساب برخی از اندوخته ها نیز می باشد.

۱- حساب سرمایه شرکاء:

ثبت سرمایه شرکاء در شرکت تضامنی به دو روش امکان پذیر است:

الف) روش سرمایه ثابت:

چنانچه شرکت تضامنی در اداره ثبت شرکتها به ثبت رسیده باشد، سرمایه شرکاء معادل ثبت سرمایه گذاری اولیه که در شرکتنامه نیز مقرر شده است ثابت باقی می ماند و تغییرات ناشی از برداشت شرکاء، سهم شرکاء از سود و زیان و... در حسابهای دیگری ثبت می گردند.

ب) روش سرمایه متغیر:

چنانچه شرکت تضامنی در اداره ثبت شرکتهای ثبت نشده باشد، سرمایه شرکاء به مبلغ سرمایه گذاری اولیه که در شرکتنامه نیز ثبت شده است ثابت باقی نمی ماند و تغییرات ناشی از برداشت شرکاء، سهم شرکاء از سود و زیان و... در حساب سرمایه منظور می گردد.

۲- حساب جاری:

در کشور ایران شرکت های تضامنی در اداره ثبت شرکت ها به ثبت می رسند بنابراین باید از روش سرمایه ثابت استفاده گردد. جهت ثبت میزان سود و زیان شرکاء، برداشت شرکاء، حق کمیسیون شرکاء و بهره، یک حساب جاری به نام هر یک از شرکاء افتتاح و موارد مذکور به ثبت می رسند.

۳- حساب برداشت شرکاء:

وجوه نقد و یا سایر دارایی هایی که شرکاء طی دوره مالی برای مصارف شخصی استفاده می کنند در بدهکار این حساب ثبت می شود. این حساب یک حساب موقت بوده و مانده آن در پایان دوره مالی به حساب جاری شرکاء منتقل می شود.

۴- اندوخته:

طبق ماده ۱۴۰ قانون تجارت هیأت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی موضوع نماید. اندوخته قانونی در صورت سود ده بودن شرکت اجباری است ولی اندوخته عمومی و احتیاطی، اختیاری و بسته به نظر هیأت مدیره می باشد. در شرکت تضامنی قانون گذار شرکاء را مکلف به کنار گذاشتن ذخیره ای از سود نکرده است زیرا کنار گذاشتن ذخیره در شرکت های سرمایه به دلیل آن است که در صورت زیان ده بودن در آینده بتوان از آن برای پرداخت دیون شرکت استفاده نمود اما در شرکت های تضامنی که مسئولیت نامحدود دارند و هر شریک مسئول پرداخت تمام دیون شرکت است نیاز به چنین تمهیدی نیست. ولی اگر تمام شرکاء توافق کنند کنار گذاشتن ذخیره کاملاً مجاز خواهد بود.

تقسیم سود یا زیان در شرکت تضامنی

در شرکتهای تضامنی تقسیم سود یا زیان به نسبتی که در شرکتنامه درج شده انجام می شود و طبق ماده ۱۱۹ قانون تجارت چنانچه در شرکتنامه نحوه تقسیم سود یا زیان مشخص نشده باشد به نسبت سرمایه شرکاء بین آنان تقسیم می شود. همچنین طبق ماده ۱۳۲ قانون تجارت اگر در نتیجه ضررهای وارده سهم الشرکه شرکاء کم شود مادام که این کمبود جبران نشده تأدیه هر نوع منفعت به شرکاء ممنوع است. در تقسیم سود یا زیان در شرکتهای تضامنی می توان روشهای مختلفی را با توجه به توافق شرکاء مورد استفاده قرار داد اما معمولاً به یکی از روشهای زیر صورت می گیرد:

- ۱- تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه اولیه شرکاء.
- ۲- تقسیم سود یا زیان به نسبت معین که در شرکتنامه قید می شود.
- ۳- تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه شرکاء در پایان دوره مالی.
- ۴- اختصاص سود تضمین شده (بهره) سرمایه و باقی مانده سود یا زیان به نسبت معین.
- ۵- اختصاص حق الزمه شرکاء و باقی مانده سود یا زیان به نسبت معین.
- ۶- تقسیم سود یا زیان بر اساس سایر مبانی.

پس از تعیین سهم سود یا زیان هر یک از شرکاء جهت ثبت حسابداری آن در صورت تقسیم سود، حساب خلاصه سود و زیان بدهکار و حساب تقسیم سود را بستانکار می کنیم سپس حساب تقسیم سود بدهکار و حساب جاری هر یک از شرکاء به میزان سود دریافتی بر اساس مبنای مربوطه بستانکار می شود.

۱- تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه اولیه شرکاء

در مواردی که ماهیت شرکت به نحوی است که درآمد آن مستقیماً به میزان سرمایه گذاری ها بستگی دارد، تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه شرکاء روش مناسبی می باشد.

مثال ۷:

سود ویژه شرکت تضامنی اشکان، سامان و ایمان در پایان سال مالی ۱۳۸۵ مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد سرمایه اولیه شرکاء به ترتیب عبارتست از ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال، چنانچه در شرکت نامه ترتیب خاصی برای تقسیم سود و زیان مشخص نشده باشد مطلوبست تعیین سود هر یک از شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت؟

جمع کل سرمایه $۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۵۰/۰۰۰/۰۰۰$

نسبت سهم سود اشکان $\frac{۱۰/۰۰۰/۰۰۰}{۵۰/۰۰۰/۰۰۰} = ۰/۲$

نسبت سهم سود سامان $\frac{۲۰/۰۰۰/۰۰۰}{۵۰/۰۰۰/۰۰۰} = ۰/۴$

نسبت سهم سود ایمان $\frac{۲۰/۰۰۰/۰۰۰}{۵۰/۰۰۰/۰۰۰} = ۰/۴$

$۱۵/۰۰۰/۰۰۰ \times$	$۰/۲ = ۳/۰۰۰/۰۰۰$	سهم سود اشکان
	$۰/۴ = ۶/۰۰۰/۰۰۰$	سهم سود سامان
	$۰/۴ = ۶/۰۰۰/۰۰۰$	سهم سود ایمان

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰		حساب خلاصه سود و زیان	۲۹	۱۲
			حساب تقسیم سود ثبت بستن حساب خلاصه سود و زیان		
	۱۵/۰۰۰/۰۰۰		حساب تقسیم سود	۲۹	۱۲
۳/۰۰۰/۰۰۰			حساب جاری اشکان		
۶/۰۰۰/۰۰۰			حساب جاری سامان		
۶/۰۰۰/۰۰۰			حساب جاری ایمان		
			حساب تقسیم سود بین شرکاء		

۲- تقسیم سود یا زیان به نسبت معین

ساده ترین روش برای تقسیم سود یا زیان ارائه یک نسبت ثابت برای هر یک از شرکاء بدون توجه به میزان سرمایه و تخصیص آنها می باشد. این روش در شرایطی که اهمیت سرمایه گذاری و تخصیص شرکاء برای شرکت یکسان باشد مناسب است. مثلاً نسبت ها به صورت $\frac{۱}{۴}$ و $\frac{۳}{۴}$ یا ۲۵٪ و ۷۵٪ و... تعیین می گردند.

مثال ۸:

آقایان الف و ب یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند که سرمایه آنها به ترتیب ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ و ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. سود شرکت در اولین سال فعالیت ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. چنانچه نسبت تقسیم سود یا زیان بین شرکاء بصورت ۱ و ۲ باشد مطلوبست تعیین سهم سود هر یک از شرکاء و ثبت آن در دفتر روزنامه عمومی شرکت در پایان دوره مالی؟

$$1 + 2 = 3$$

$\frac{1}{3}$ نسبت سهم سود یا زیان الف

$\frac{2}{3}$ نسبت سهم سود یا زیان ب

$$3/000/000 \times \begin{cases} \frac{1}{3} = 1/000/000 & \text{سهم سود الف} \\ \frac{2}{3} = 2/000/000 & \text{سهم سود ب} \end{cases}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
	3/000/000		حساب خلاصه سود و زیان	12	29
3/000/000			حساب تقسیم سود		
	3/000/000		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان		
			حساب تقسیم سود	12	29
1/000/000			حساب جاری الف		
2/000/000			حساب جاری ب		
			بابت تقسیم سود بین شرکاء		

۳- تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه شرکاء در پایان دوره مالی

زمانی که سرمایه شرکاء مبنای تقسیم سود یا زیان قرار می گیرد باید مشخص گردد که سرمایه گذاری در کدام مقطع از دوره مالی، ابتدا یا انتهای آن صورت گرفته است. چنانچه مبنا در شرکت نامه سرمایه پایان دوره شرکاء باشد، سرمایه پایان دوره آنها جهت تعیین نسبت سهم سود و زیان آنها مورد محاسبه قرار می گیرد.

مثال ۹:

لاله و لادن شرکای یک شرکت تضامنی هستند. سرمایه پایان دوره آنها به ترتیب 3/500/000 ریال و 1/500/000 ریال می باشد چنانچه سود خالص دوره مالی 10/000/000 ریال و مبنای تقسیم سود یا زیان در شرکت نامه، سرمایه پایان دوره باشد مطلوبست محاسبه سود یا زیان هر یک از شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت در پایان سال مالی؟

$$3/500/000 + 1/500/000 = 5/000/000 \quad \text{کل سرمایه}$$

$$\frac{3/500/000}{5/000/000} = 0/7 \quad \text{نسبت سهم سود لاله}$$

$$\frac{1/500/000}{5/000/000} = 0/3 \quad \text{نسبت سهم سود لادن}$$

$$10/000/000 \times \begin{cases} 0/7 = 7/000/000 & \text{سهم سود لاله} \\ 0/3 = 3/000/000 & \text{سهم سود لادن} \end{cases}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰		حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود	۱۲	۲۹
۷/۰۰۰/۰۰۰ ۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود حساب جاری لاله حساب جاری لادن بابت تقسیم سود بین شرکاء	۱۲	۲۹

۴- اختصاص سود تضمین شده (بهره) سرمایه و باقیمانده سود یا زیان به نسبت معین

در مواردی ممکن است شرکاء توافق نمایند که به مانده حساب سرمایه (مانده اول دوره یا آخر دوره، هر کدام که مورد توافق باشند) مبلغی به عنوان سود تضمین شده (بهره) پرداخت گردد و مبلغ باقیمانده سود یا زیان به نسبت معین بین شرکاء تقسیم گردد. چنانچه تعلق بهره به مانده حساب سرمایه در شرکت نامه تصریح شده باشد، مبلغ بهره صرف نظر از وجود سود یا زیان باید به حساب شرکاء منظور گردد.

مثال ۱۰:

ساحل و صدف با یکدیگر یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد چنانچه سود خالص شرکت ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد مطلوبست تقسیم سود بین شرکاء با اختصاص ۱۰٪ بهره سرمایه و باقیمانده به نسبت مساوی در دفتر روزنامه عمومی شرکت در پایان سال مالی؟

$$۵/۰۰۰/۰۰۰ \times ۱۰\% = ۵۰۰/۰۰۰ \quad \text{بهره سرمایه ساحل}$$

$$۱۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۱۰\% = ۱/۰۰۰/۰۰۰ \quad \text{بهره سرمایه صدف}$$

صورت تقسیم سود و زیان

شرح	ساحل	صدف	جمع
سود قابل تقسیم	-	-	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
بهره سرمایه	۵۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰	(۱/۵۰۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۱۸/۵۰۰/۰۰۰
تقسیم باقیمانده سود به نسبت مساوی	۹/۲۵۰/۰۰۰	۹/۲۵۰/۰۰۰	(۱۸/۵۰۰/۰۰۰)
جمع	۹/۷۵۰/۰۰۰	۱۰/۲۵۰/۰۰۰	۰

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰		حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود	۱۲	۲۹
۹/۷۵۰/۰۰۰ ۱۰/۲۵۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود حساب جاری ساحل حساب جاری صدف بابت تقسیم سود بین شرکاء	۱۲	۲۹

۵- اختصاص حق الزمه شرکاء و باقیمانده سود یا زیان به نسبت معین:

در این روش قسمتی از سود طبق توافق شرکاء بعنوان حق الزمه برای شرکایی که خدماتی به شرکت ارائه می دهند در نظر گرفته می شود و پس از اختصاص حق الزمه مابقی سود یا زیان به نسبت معین بین شرکاء تقسیم می گردد. اگر پرداخت حق الزمه به شریک یا شرکاء در شرکت نامه توافق شده باشد مبلغ حق الزمه صرفنظر از وجود سود یا زیان باید به حساب این شرکاء منظور گردد

مثال ۱۱:

بهرروز و بهرام یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه هر کدام ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد در شرکتنامه پرداخت ۶۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به بهروز و ۴۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به بهرام و تقسیم باقی مانده به نسبت ۱ و ۲ مورد توافق قرار گرفته است چنانچه سود قابل تقسیم در پایان سال ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد مطلوبست تقسیم سود بین شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت؟

صورت تقسیم سود

شرح	بهرروز	بهرام	جمع
سود قابل تقسیم	-	-	۱۰/۰۰۰/۰۰۰
اختصاص حق الزمه	۶۰/۰۰۰	۴۰/۰۰۰	(۱۰۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۹/۹۰۰/۰۰۰
تقسیم باقیمانده سود به نسبت ۱ و ۲	۳/۳۰۰/۰۰۰	۶/۶۰۰/۰۰۰	(۹/۹۰۰/۰۰۰)
جمع	۳/۳۶۰/۰۰۰	۶/۶۴۰/۰۰۰	۰

$$\begin{array}{l}
 ۹/۹۰۰/۰۰۰ \times \frac{1}{3} = ۳/۳۰۰/۰۰۰ \quad \text{سهم بهروز از باقی مانده سود} \\
 \left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right| \frac{2}{3} = ۶/۶۰۰/۰۰۰ \quad \text{سهم بهرام از باقی مانده سود}
 \end{array}$$

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار	روز	ماه
					روز	ماه
۲۹	۱۲		۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۹	۱۲
۲۹	۱۲		۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۳/۳۶۰/۰۰۰ ۶/۶۴۰/۰۰۰	۲۹	۱۲

مثال ۱۲:

سعید و مسعود شرکای یک شرکت تضامنی توافق نموده اند که مبلغ ۱۶۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به سعید به طور سالانه پرداخت گردد و باقی مانده سود یا زیان به نسبت ۶۰٪ و ۴۰٪ به ترتیب تقسیم نمایند. چنانچه شرکت تضامنی مذکور در سال جاری متحمل زبانی به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال گردیده باشد مطلوبست تقسیم سود و زیان بین شرکاء و ثبت حسابداری در دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی؟

صورت تقسیم سود

شرح	سعید	مسعود	جمع
سود یا زیان قابل تقسیم	-	-	(۱۰۰/۰۰۰)
اختصاص حق الزمه به سعید	۱۶۰/۰۰۰	-	(۱۶۰/۰۰۰)
باقیمانده زیان	-	-	(۲۶۰/۰۰۰)
تقسیم باقیمانده سود به نسبت ۶۰٪ و ۴۰٪	(۱۵۶/۰۰۰)	(۱۰۴/۰۰۰)	(۲۶۰/۰۰۰)
جمع	۴/۰۰۰	(۱۰۴/۰۰۰)	۰

$$۲۶۰/۰۰۰ \times ۶۰\% = (۱۵۶/۰۰۰)$$

سهم سعید از باقی مانده زیان

$$۲۶۰/۰۰۰ \times ۴۰\% = (۱۰۴/۰۰۰)$$

سهم مسعود از باقی مانده زیان

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۱۲۰/۰۰۰	۱۲۰/۰۰۰		حساب تقسیم سود حساب خلاصه سود و زیان	۱۲	۲۹
۱۰۰/۰۰۰	۱۰۴/۰۰۰		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان حساب جاری مسعود	۱۲	۲۹
۴/۰۰۰			حساب تقسیم سود حساب جاری سعید بابت تقسیم سود بین شرکاء		

۶- تقسیم سود یا زیان بر اساس سایر مبانی:

در برخی از موارد برای تقسیم سود یا زیان در شرکت های تضامنی ممکن است ترکیبی از چند مبنا در شرکتنامه پیش بینی شده باشد مانند اختصاص سود تضمین شده (بهره) سرمایه، اختصاص حق الزمه، اختصاص پاداش و ... که در شرکتنامه نحوه تخصیص پاداش ممکن است بر اساس سود قبل از کسر پاداش یا سود بعد از کسر پاداش محاسبه گردد.

مثال ۱۳:

آقایان الف و ب با یکدیگر شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب ۱۰ و ۱۵ میلیون ریال است، سود شرکت در اولین سال فعالیت ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال است مطلوبست تقسیم سود بین شرکاء با اختصاص ۱۰٪ بهره سرمایه و ۱/۲۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به الف و ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال به ب و باقی مانده به نسبت مساوی و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت؟

صورت تقسیم سود

شرح	الف	ب	جمع
سود قابل تقسیم	-	-	۴/۰۰۰/۰۰۰
اختصاص ۱۰٪ بهره سرمایه	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	(۲/۵۰۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۱/۵۰۰/۰۰۰
اختصاص حق الزمه	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱/۸۰۰/۰۰۰	(۳/۰۰۰/۰۰۰)
باقیمانده زیان	-	-	(۱/۵۰۰/۰۰۰)
تقسیم باقیمانده سود به نسبت مساوی	۷۵۰/۰۰۰	۷۵۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰
جمع	۱/۴۵۰/۰۰۰	۲/۵۵۰/۰۰۰	۰

$10/000/000 \times 10\% = 1/000/000$ بهره سرمایه الف
 $15/000/000 \times 10\% = 1/500/000$ بهره سرمایه ب
 $(1/500/000) \div 2 = (750/000)$ سهم از زیان هر یک از شرکاء

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
	۴/۰۰۰/۰۰۰		حساب خلاصه سود و زیان	۲۹	۱۲
۴/۰۰۰/۰۰۰			حساب تقسیم سود		
	۴/۰۰۰/۰۰۰		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان		
			حساب تقسیم سود	۲۹	۱۲
۱/۴۵۰/۰۰۰			حساب جاری الف		
۲/۵۵۰/۰۰۰			حساب جاری ب		
			بابت تقسیم سود بین شرکاء		

مثال ۱۴:

مانده سرمایه آقای الف و ب به ترتیب ۶۰۰/۰۰۰ ریال و ۴۰۰/۰۰۰ ریال در شرکت تضامنی الف و ب می باشد. سود سالجاری این شرکت بالغ بر ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. شرکتنامه شرکت در رابطه با تقسیم سود یا زیان موارد زیر مورد توافق قرار گرفته است:

- ۱- اختصاص سود تضمین شده (بهره) سرمایه معادل ۵٪
- ۲- اختصاص حق الزمه ۷۰/۰۰۰ ریال به آقای الف و ۳۰/۰۰۰ ریال به آقای ب
- ۳- اختصاص پاداش به آقای ب معادل ۲۰٪ سود شرکت بعد از کسر پاداش
- ۴- باقیمانده سود یا زیان به نسبت ۸۰٪ و ۲۰٪ بین الف و ب

مطلوبست تقسیم سود یا زیان بین شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی؟

صورت تقسیم سود

شرح	الف	ب	جمع
سود قابل تقسیم	-	-	۶/۰۰۰/۰۰۰
اختصاص ۵٪ بهره سرمایه	۳۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰	(۵۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۵/۹۵۰/۰۰۰
اختصاص حق الزمه	۷۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰	(۱۰۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۵/۸۵۰/۰۰۰
اختصاص ۲۰٪ پاداش به ب	-	۱/۰۰۰/۰۰۰	(۱/۰۰۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۴/۸۵۰/۰۰۰
تقسیم باقی مانده سود	۳/۸۸۰/۰۰۰	۹۷۰/۰۰۰	(۴/۸۵۰/۰۰۰)
جمع	۳/۹۸۰/۰۰۰	۲/۰۲۰/۰۰۰	۰

$600/000 \times 5\% = 30/000$ بهره سرمایه الف

$400/000 \times 5\% = 20/000$ بهره سرمایه ب

سود بعد از کسر پاداش ۲۰٪ - سود قبل از کسر پاداش = سود بعد از کسر پاداش

$x = 6/000/000 - 20\% x \Rightarrow$

$100x + 20\%x = 6/000/000 \Rightarrow 120\%x = 6/000/000 \Rightarrow x = \frac{6/000/000}{120\%} = 5/000/000$ سود بعد از کسر پاداش

$5/000/000 \times 20\% = 1/000/000$ پاداش ب

$$\begin{array}{l} 4/850/000 \times \left\{ \begin{array}{l} \%80 = 3/880/000 \\ \%20 = 970/000 \end{array} \right. \end{array}$$

سهم الف از باقی مانده سود
سهم ب از باقی مانده سود

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
	۶/۰۰۰/۰۰۰		حساب خلاصه سود و زیان	۲۹	۱۲
۶/۰۰۰/۰۰۰			حساب تقسیم سود		
	۶/۰۰۰/۰۰۰		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان		
			حساب تقسیم سود	۲۹	۱۲
۳/۹۸۰/۰۰۰			حساب جاری الف		
۲/۰۲۰/۰۰۰			حساب جاری ب		
			بابت تقسیم سود بین شرکاء		

مثال ۱۵:

بهرام و بابک یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و مانده سرمایه آنها به ترتیب ۱۵۰/۰۰۰ ریال و ۱۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. سود سالجاری این شرکت بالغ بر ۸۰/۰۰۰ ریال می باشد. در شرکتنامه این شرکت در رابطه با تقسیم سود و زیان موارد زیر مورد توافق قرار گرفته است:

- ۱- اختصاص سود تضمین شده (بهره) سرمایه معادل ۱۰٪.
 - ۲- اختصاص حق الزمه ۵۰/۰۰۰ ریال به بابک.
 - ۳- اختصاص پاداش به بهرام معادل ۶۰٪ سود شرکت بعد از کسر پاداش.
 - ۴- باقی مانده سود یا زیان به نسبت ۷۵٪ و ۲۵٪ بین بهرام و بابک.
- مطلوبست تقسیم سود یا زیان بین شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی شرکت تضامنی؟

صورت تقسیم سود

شرح	بهرام	بابک	جمع
سود قابل تقسیم	-	-	۸۰/۰۰۰
اختصاص ۱۰٪ بهره سرمایه	۱۵/۰۰۰	۱۰/۰۰۰	(۲۵/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۵۵/۰۰۰
اختصاص حق الزمه	-	۵۰/۰۰۰	(۵۰/۰۰۰)
باقیمانده سود	-	-	۵/۰۰۰
اختصاص ۶۰٪ پاداش به بهرام	۳۰/۰۰۰	-	(۳۰/۰۰۰)
باقیمانده زیان	-	-	(۲۵/۰۰۰)
تقسیم باقی مانده زیان	(۱۸/۷۵۰)	(۶/۲۵۰)	۲۵/۰۰۰
جمع	۲۶/۲۵۰	۵۳/۷۵۰	۰

$$150/000 \times 10\% = 15/000 \quad \text{بهره سرمایه بهرام}$$

$$100/000 \times 10\% = 10/000 \quad \text{بهره سرمایه بابک}$$

سود بعد از کسر پاداش ۶۰٪ - سود قبل از کسر پاداش = سود بعد از کسر پاداش

$$x = 80/000 - 60\% x \Rightarrow$$

$$100x + 60\% x = 80/000 \Rightarrow 160\% x = 80/000 \Rightarrow x = \frac{80/000}{160\%} = 50/000 \quad \text{سود بعد از کسر پاداش}$$

$$50/000 \times 60\% = 30/000 \quad \text{پاداش بهرام}$$

$$25/000 \times \begin{cases} 75\% = (18/750) & \text{سهم بهرام از زیان باقی مانده} \\ 25\% = 6/250 & \text{سهم بابک از زیان باقی مانده} \end{cases}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
80/000	80/000		حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود	۱۲	۲۹
26/250 53/750	80/000		بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان حساب تقسیم سود حساب جاری بهرام حساب جاری بابک بابت تقسیم سود بین شرکاء	۱۲	۲۹

ورود شریک جدید

ورود شریک جدید به شرکت تضامنی حتماً بایستی با رضایت سایر شرکاء صورت پذیرد و طبق ماده ۱۲۵ قانون تجارت هر کس به عنوان شریک ضامن در شرکت تضامنی موجودی داخل شود متضامناً با سایر شرکاء مسئول قروضی هم خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته اعم از اینکه در اسم شرکت تغییری داده شده یا نشده باشد. هر قراری که بین شرکاء بر خلاف این ترتیب داده شده باشد در مقابل اشخاص ثالث کان کم یکن خواهد بود. ورود شریک جدید به شرکت تضامنی به دو صورت امکان پذیر می باشد:

۱- از طریق خرید سهم الشرکه یک یا چند شریک موجود:

در این حالت بخشی از سرمایه شرکای قدیم به شریک جدید منتقل می شود و در میزان سرمایه و دارایی ها تغییری ایجاد نمی شود. جهت ثبت حسابداری آن سرمایه شرکای قدیم به میزانی که واگذار نموده اند بدهکار می شود و سرمایه شریک جدید بستانکار می شود. مبلغی که شریک جدید بابت تحصیل سهم الشرکه به شرکاء قدیم پرداخت می نماید ارتباطی با شرکت نداشته و ثبتی از بابت آن انجام نمی شود.

مثال ۱۶:

مانده سرمایه بهزاد و بهنام در شرکت تضامنی به ترتیب ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. در اول شهریور ماه ۱۳۳۳ هر یک از شرکاء تصمیم می گیرند ۲۰٪ از سرمایه خود را به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به بابک بفروشند و او را بعنوان شریک جدید وارد شرکت نمایند با فرض اینکه مانده حساب دارایی شرکت ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و شرکت فاقد بدهی باشد مطلوبست انجام محاسبات و ثبت ورود شریک جدید به شرکت تضامنی؟

$$5/000/000 \times 20\% = 1/000/000 \quad \text{سهام بابک از سرمایه بهزاد}$$

$$10/000/000 \times 20\% = 2/000/000 \quad \text{سهام بابک از سرمایه بهنام}$$

$$3/000/000 \quad \text{جمع سرمایه بابک}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
3/000/000	1/000/000		سرمایه بهزاد سرمایه بهنام سرمایه بابک بابت ورود بابک به شرکت تضامنی	6	1
	2/000/000				

سرمایه بهزاد		سرمایه بهنام		سرمایه بابک		دارایی	
5/000/000	1/000/000	10/000/000	2/000/000	3/000/000			15/000/000
4/000/000		8/000/000					

$$4/000/000 + 8/000/000 + 3/000/000 = 15/000/000$$

همانطور که ملاحظه می گردد تغییری در میزان دارایی و سرمایه شرکت تضامنی که به مبلغ 15/000/000 ریال بود قبل و بعد از ورود شریک جدید ایجاد نشد.

۲- از طریق سرمایه گذاری مستقیم (ارائه آورده نقدی یا قیر نقدی) به شرکت تضامنی:

در این حالت سرمایه و دارایی های شرکت به میزان آورده نقدی یا غیر نقدی شریک جدید افزایش می یابد. جهت ثبت حسابداری میزان آورده نقدی یا غیر نقدی بدهکار و سرمایه شریک جدید بستانکار می شود.

مثال ۱۷:

بهار و باران شرکاء شرکت تضامنی می باشند که سرمایه هر یک 5/000/000 ریال می باشد در اول مرداد ماه ۱۳۷۶ مارال با سرمایه ای معادل 3/000/000 ریال وجه نقد وارد شرکت می شود با فرض اینکه مانده حساب دارایی 10/000/000 ریال باشد و شرکت فاقد بدهی باشد مطلوبست انجام محاسبات و ثبت ورود شریک جدید؟

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
3/000/000	3/000/000		صندوق سرمایه مارال بابت ورود مارال به شرکت تضامنی	5	1

سرمایه بهار		سرمایه باران		سرمایه مارال		دارایی	
5/000/000		5/000/000		3/000/000		10/000/000	
						3/000/000	
							13/000/000

$$4/000/000 + 5/000/000 + 3/000/000 = 13/000/000$$

همانطور که مشاهده می شود جمع سرمایه و دارایی شرکت تضامنی به میزان آورده نقدی شریک جدید افزایش داشته است.

ورود شریک جدید به شرکت تضامنی با سرمایه گذاری مستقیم ممکن است به علت وضع مطلوب و سود آوری و یا به علت نیاز شرکت به سرمایه باشد که حالات مختلف ذیل را بوجود می آورد:

۱- اختصاص پاداش به شرکای قدیم:

در مواردی که شرکت تضامنی از وضع مطلوب مالی و روند سودآوری برخوردار است شریک جدید به مبلغی بیش از آنچه که به حساب بستانکار وی منظور خواهد شد وارد می شود که این تفاوت به علت زحمات گذشته شرکاء قدیمی در اداره مطلوب شرکت و سود آوری می باشد و بعنوان پاداش به آنها تعلق می گیرد. مبلغ پاداش به نسبت سود یا زیان مقرر شده در شرکتنامه بین شرکاء قدیم تقسیم و به بستانکار حساب سرمایه آنها منظور می شود.

مثال ۱۸:

الف و ب شرکای یک شرکت تضامنی می باشند، سهم الشرکه آنها هر یک معادل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و زیان شریکند توافق کرده اند که ج با پرداخت مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بعنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه شرکت شود و با همین نسبت در سود یا زیان شریک گردد. مطلوبست انجام محاسبات و ثبت لازم؟

سرمایه شرکاء قدیم = سرمایه ب + سرمایه الف

$$۷۵۰/۰۰۰ + ۷۵۰/۰۰۰ = ۱/۵۰۰/۰۰۰$$

سرمایه پس از ورود شریک جدید $۱/۵۰۰/۰۰۰ + \frac{۱/۰۰۰/۰۰۰}{۴} = ۲/۵۰۰/۰۰۰$

سرمایه گذاری ج

$$۲/۵۰۰/۰۰۰ \times \frac{1}{4} = ۶۲۵/۰۰۰$$

سهم الشرکه ج

$$۱/۰۰۰/۰۰۰ - ۶۲۵/۰۰۰ =$$

پاداش شرکاء قدیم

$$۳۵۷/۰۰۰ \div ۲ = ۱۸۷/۵۰۰$$

سهم هر یک از شرکاء قدیم از پاداش

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
	۱/۰۰۰/۰۰۰		صندوق	۵	۱
۱۸۷/۵۰۰			سرمایه الف		
۱۸۷/۵۰۰			سرمایه ب		
۶۲۵/۰۰۰			سرمایه ج		
			بابت ورود ج به شرکت تضامنی		

۲- اختصاص پاداش به شریک جدید:

در مواردی که شریک جدید دارای توانایی یا مهارتی خاص باشد که می تواند باعث افزایش سودآوری شرکت شود با مبلغی کمتر از آنچه که به بستانکار سرمایه وی منظور خواهد شد می پذیرند. شرکاء قدیم با نسبت سود یا زیانی که در شرکتنامه مقرر گردیده است پاداش شریک جدید جهت ورود به شرکت را پرداخت می نمایند. جهت ثبت پاداش شریک جدید سرمایه شرکاء قدیم به میزان پاداش پرداختی و وجه پرداختی شریک جدید بدهکار می شود و سرمایه شریک جدید بستانکار می شود.

مثال ۱۹:

نوید و امید شرکای شرکت تضامنی می باشند و سرمایه آنها هر یک معادل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال است و نسبت ۲ و ۳ در سود و زیان شریکند. سعید مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شرکت پرداخت نموده و مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه شرکت شده و در سود و زیان شرکت شریک گشته است. مطلوبست انجام محاسبات و ثبت های لازم؟

سرمایه شرکاء قدیم = سرمایه امید + سرمایه نوید

$$۲/۰۰۰/۰۰۰ + ۲/۰۰۰/۰۰۰ = ۴/۰۰۰/۰۰۰$$

سرمایه پس از ورود شریک جدید $۴/۰۰۰/۰۰۰ + ۱/۰۰۰/۰۰۰ = ۵/۰۰۰/۰۰۰$

وجه پرداختی سعید

$$۵/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{1}{4} = ۱/۲۵۰/۰۰۰ \quad \text{سرمایه سعید}$$

$$۲/۵۰۰/۰۰۰ - ۱/۲۵۰/۰۰۰ = ۱/۲۵۰/۰۰۰ \quad \text{پاداش سعید}$$

$$۱/۲۵۰/۰۰۰ \times \begin{cases} \frac{2}{5} = ۶۰۰/۰۰۰ & \text{سهم نوید در پرداخت پاداش سعید} \\ \frac{3}{5} = ۹۰۰/۰۰۰ & \text{سهم امید در پرداخت پاداش سعید} \end{cases}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
۲/۵۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰ ۶۰۰/۰۰۰ ۹۰۰/۰۰۰		صندوق سرمایه نوید سرمایه امید سرمایه سعید بابت ورود سعید		

۳- اختصاص سرقفلی به شرکاء قدیم:

در این حالت شرکت تضامنی به خاطر حسن شهرت و اعتبار که در فرآیند عملیات تجاری خود کسب نموده است دارای یک دارایی نامشهود به نام سرقفلی می باشد و به نسبت قبلی مشارکت در سود و زیان که در شرکتنامه مقرر گشته است به بستانکار سرمایه شرکاء قدیم منظور می شود، سرمایه شریک جدید به میزان وجه پرداختی بستانکار و سرقفلی و وجه پرداختی شریک جدید در صندوق بدهکار می گردد.

مثال ۲۰:

فرهاد و فرشاد شرکای یک شرکت تضامنی هستند و سرمایه هر یک معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و در سود و زیان به نسبت مساوی شریکند. فرشید با پرداخت ۸۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه شرکت شده است. مطلوبست محاسبه سرقفلی مربوط به شرکای قدیم و انجام ثبت های لازم؟

سرمایه شرکاء قدیم = سرمایه فرشاد + سرمایه فرهاد

$$۱/۰۰۰/۰۰۰ + ۱/۰۰۰/۰۰۰ = ۲/۰۰۰/۰۰۰$$

سرمایه پس از ورود شریک جدید $۲/۰۰۰/۰۰۰ + ۸۰۰/۰۰۰ = ۲/۸۰۰/۰۰۰$

وجه پرداختی فرشید

سرمایه پس از ورود شریک جدید - سرمایه کل = سرقفلی

$$سرقفلی = ۱/۲۰۰/۰۰۰ - ۲/۸۰۰/۰۰۰ = ۴/۰۰۰/۰۰۰$$

جهت محاسبه سرمایه کل تناسب می بندیم که فرشید با پرداخت مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال مالک $\frac{1}{5}$ سرمایه شرکت شده است، و $\frac{5}{6}$ یا سرمایه کل شرکت چقدر است؟

$$سرمایه کل = ۸۰۰/۰۰۰ \times \frac{1}{5} \Rightarrow ۸۰۰/۰۰۰ = \frac{1}{5}x \Rightarrow x = \frac{۸۰۰/۰۰۰}{\frac{1}{5}} \Rightarrow x = ۴/۰۰۰/۰۰۰$$

$$سهم هر یک از شرکاء قدیم از سرقفلی = ۶۰۰/۰۰۰ \div ۲ = ۳۰۰/۰۰۰$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
	۸۰۰/۰۰۰		صندوق		
	۱/۲۰۰/۰۰۰		سرقفلی		
۶۰۰/۰۰۰			سرمایه فرهاد		
۶۰۰/۰۰۰			سرمایه فرشاد		
۸۰۰/۰۰۰			سرمایه فرشید		
			بابت ورود شریک جدید		

۴- اختصاص سرقفلی به شریک جدید:

در بعضی مواقع ممکن است سرقفلی به شریک جدید تعلق گیرد که در این حالت سرمایه شریک جدید بیشتر از سرمایه گذاری او در شرکت است. وجه پرداختی شریک جدید و سرقفلی بدهکار و سرمایه شریک جدید بستانکار می شود.

مثال ۲۱:

آقایان الف و ب یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند که سرمایه آنها هر یک معادل ۳۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و زیان شریکند. آقای ج با پرداخت مبلغ ۱۷/۰۰۰ ریال وارد شرکت شده و در $\frac{1}{4}$ سرمایه شرکت مالک شده و با همین نسبت در سود و زیان شریک گشته است در صورتی که سرمایه کل شرکت ۸۰/۰۰۰ ریال باشد مطلوبست محاسبه سرقفلی مربوط به شریک جدید و انجام ثبت های لازم؟

سرمایه شرکاء قدیم = سرمایه ب + سرمایه الف

$$۳۰/۰۰۰ + ۳۰/۰۰۰ = ۶۰/۰۰۰$$

سرمایه پس از ورود شریک جدید = ۶۰/۰۰۰ + ۱۷/۰۰۰ = ۷۷/۰۰۰

وجه پرداختی ج

سرمایه پس از ورود شریک جدید - سرمایه کل = سرقفلی

$$سرقفلی = ۷۷/۰۰۰ - ۸۰/۰۰۰ = ۳/۰۰۰$$

سهم الشرکه شریک جدید = $۸۰/۰۰۰ \times \frac{1}{4} = ۲۰/۰۰۰$

$$سرقفلی ج = ۲۰/۰۰۰ - ۱۷/۰۰۰ = ۳/۰۰۰$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۲۰/۰۰۰	۱۷/۰۰۰ ۳/۰۰۰		صندوق سرقفلی سرمایه ج بابت ورود شریک جدید		

۵-عدم اختصاص سرقفلی و پاداش به شرکاء:

در این حالت که هیچگونه سرقفلی یا پاداش مربوط به شرکاء قدیم و یا شریک جدید شناسایی نمی شود و مربوط به زمانی است که معمولاً صرفاً شریک جدید را جهت افزایش سرمایه می پذیرند. جهت ثبت حسابداری آن معادل آورده شریک جدید صندوق بدهکار و سرمایه شریک جدید بستانکار می شود.

مثال ۲۲:

آقایان الف و ب یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است با توافق آقای ج با پرداخت مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال در $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شرکت شریک می شود. مطلوبست ثبت ورود شریک جدید و انجام محاسبات؟

سرمایه شرکاء قدیم = سرمایه ب + سرمایه الف

$$۱۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۳۰/۰۰۰/۰۰۰$$

سرمایه پس از ورود شریک جدید = ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ = ۴۵/۰۰۰/۰۰۰

وجه پرداختی ج

سرمایه پس از ورود شریک جدید - سرمایه کل = سرقفلی

$$۴۵/۰۰۰/۰۰۰ - ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۱۵/۰۰۰/۰۰۰$$

$$۱۵/۰۰۰/۰۰۰ = \frac{1}{3} \times \text{سرمایه کل}$$

$$\Rightarrow \text{سرمایه کل} = \frac{۱۵/۰۰۰/۰۰۰ \times ۳}{۱} = ۴۵/۰۰۰/۰۰۰$$

$$۱۵/۰۰۰/۰۰۰ = \frac{1}{3} \times \text{سرمایه کل} \Rightarrow \text{سرمایه کل} = ۴۵/۰۰۰/۰۰۰$$

$$\text{سهم الشرکه ج} = ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{1}{3} = ۱۵/۰۰۰/۰۰۰$$

همانطور که مشاهده می گردد مبلغ سرقفلی صفر است و سهم الشرکه ج با وجه پرداختی آن جهت ورود به شرکت مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد یعنی پاداش هم صفر می باشد پس حالت عدم اختصاص سرقفلی و پاداش است.

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰		صندوق سرمایه ج بابت ورود شریک جدید		

خروج شریک از شرکت تضامنی

طبق ماده ۱۲۳ قانون تجارت هیچ شریکی نمی تواند از شرکت تضامنی خارج شود مگر با رضایت تمام شرکاء بنابراین هر یک از شرکاء می توانند با موافقت سایر شرکاء سهم الشرکه خود را به دیگری واگذار کنند و از شرکت تضامنی خارج شوند. خروج شریک به یکی از دو روش زیر امکان پذیر است:

۱- واگذاری سهم الشرکه به شریک یا شرکاء:

در این حالت تغییری در داراییها، بدهی ها و سرمایه شرکت تضامنی ایجاد نمی شود. خروج شریک با واگذاری سهم الشرکه به یک یا چند شریک و دریافت مبلغی از آنها موضوعی کاملاً شخصی می باشد و در حسابهای شرکت تضامنی ثبت نمی شود و فقط بابت جا به جایی حساب سرمایه شرکاء ثبت انجام می شود. بدین صورت که سرمایه شریک خارج شونده از شرکت بدهکار می شود و سرمایه شرکاء باقی مانده که سرمایه شریک خارج شونده را خریداری کرده اند بستانکار می شود.

مثال ۲۳:

آقایان الف و ب و ج در یک شرکت تضامنی به نسبت مساوی سهیم می باشند و سرمایه هر یک از آنها ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. با توافق آقای ج از شرکت خارج می شود، آقای الف و ب به ترتیب با پرداخت ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به ترتیب ۷۰٪ و ۳۰٪ سهم سرمایه و سود و زیان آقای ج را خریداری می کنند مطلوبست انجام ثبت های لازم؟

سرمایه الف ۳۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه الف ۳۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه الف ۳۰/۰۰۰/۰۰۰

$$۳۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۷۰\% = ۲۱/۰۰۰/۰۰۰$$

سهم الف از ج

$$۳۰/۰۰۰/۰۰۰ \times ۳۰\% = ۹/۰۰۰/۰۰۰$$

سهم ب از ج

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۲۱/۰۰۰/۰۰۰ ۹/۰۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰		سرمایه ج سرمایه الف سرمایه ب بابت خروج ج از شرکت		

۲- دریافت دارایی های شرکت:

خروج شریک در این حالت موجب کاهش داراییها و سرمایه شرکت می شود و به یکی از حالت های ذیل است:

الف) دریافت دارایی های شرکت معادل سرمایه شریک خارج شونده:

در این حالت شریک خارج شونده معادل سهم الشرکه خود از دارایی های شرکت دریافت می نماید و حساب سرمایه شریک خارج شونده بدهکار و حساب دارایی واگذار شده به همان مبلغ بستانکار می شود.

مثال ۲۴:

آقایان الف، ب و ج با یکدیگر در شرکت تضامنی به ترتیب به نسبت ۱ و ۲ و ۳ سهام می باشند و سرمایه آنها به ترتیب ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. آقای ج با دریافت وجه نقد معادل ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال از شرکت خارج می شود. مطلوبست انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه عمومی شرکت؟

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار	روز	ماه
	سرمایه ج		۱۵/۰۰۰/۰۰۰			
	بابت خروج ج از شرکت	بانک		۱۵/۰۰۰/۰۰۰		

ب) دریافت دارایی های شرکت بیشتر از سرمایه توسط شریک خارج شونده:

در صورتی که شرکت تضامنی با وضعی مطلوب و سود آوری برخوردار باشد شریک خارج شونده هنگام خروج از شرکت بیشتر از سهم الشرکه خود از دارایی های شرکت مطالبه می کند. که این اضافه پرداخت به شریک خارج شونده به منزله پاداش یا سرقفلی سهم وی تلقی می گردد و معادل آن سهم الشرکه شرکای موجود کسر می گردد. جهت ثبت حسابداری آن سرمایه شریک خارج شونده بدهکار می گردد و سرمایه شرکای باقی مانده نیز به میزان سهم سود و زیان تعیین شده در شرکتنامه و مبلغ اضافه پرداخت به شریک خارج شونده بدهکار می گردد و دارایی واگذار شده بستانکار می شود.

مثال ۲۵:

الف و ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند. سرمایه هرکدام معادل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است و در سود و زیان به نسبت مساوی سهام می باشند. با توافق شرکاء ج با دریافت مبلغ ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال از شرکت خارج می شود. مطلوبست انجام ثبت های لازم؟

$$۶/۰۰۰/۰۰۰ - ۵/۰۰۰/۰۰۰ = ۱/۰۰۰/۰۰۰ \quad \text{اضافه پرداخت به ج}$$

$$۱/۰۰۰/۰۰۰ \div ۲ = ۵۰۰/۰۰۰ \quad \text{سهم الف و ب در پرداخت به ج}$$

دفتر روزنامه عمومی

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار	روز	ماه
	سرمایه ج		۵/۰۰۰/۰۰۰			
	سرمایه الف		۵۰۰/۰۰۰			
	سرمایه ب		۵۰۰/۰۰۰			
	بابت خروج ج از شرکت تضامنی	بانک		۶/۰۰۰/۰۰۰		

ج) دریافت دارایی های شرکت کمتر از سرمایه توسط شریک خارج شونده:

در این حالت شرکت تضامنی از وضع مطلوبی برخوردار نیست یا شریک خارج شونده به دلایلی حاضر به ادامه همکاری با شرکت نمی باشد بنابراین با رضایت سایر شرکاء و با دریافت مبلغی کمتر از سهم الشرکه از شرکت خارج می شود و مابه تفاوت مبلغ دریافتی شریک خارج شونده و مانده سهم الشرکه وی به شرکای باقی مانده به نسبت سود و زیان توافق شده در شرکتنامه تعلق می گیرد و در ثبت

حسابداری آن سرمایه شریک خارج شونده بدهکار می گردد و سرمایه شرکاء باقی مانده به میزان سهم از مبلغ کمتر دریافت شده توسط شریک خارج شده و دارایی واگذار شده بستانکار می شود.

مثال ۲۶:

الف و ب و ج شرکای شرکت تضامنی می باشند و سرمایه هر کدام معادل ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است و در سود و زیان به نسبت مساوی شریک می باشند. با توافق شرکاء ج با پرداخت مبلغ ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال از شرکت خارج می شود مطلوبست انجام ثبت های لازم؟

$$۱۰/۰۰۰/۰۰۰ - ۸/۰۰۰/۰۰۰ = ۲/۰۰۰/۰۰۰ \quad \text{مبلغ کمتر دریافت شده توسط ج}$$

$$۲/۰۰۰/۰۰۰ \div ۲ = ۱/۰۰۰/۰۰۰ \quad \text{سهم الف و ب از مبلغ کمتر دریافت شده توسط ج}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
	۱۰/۰۰۰/۰۰۰		سرمایه ج		
۱/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه الف		
۱/۰۰۰/۰۰۰			سرمایه ب		
۸/۰۰۰/۰۰۰			بانک		
			بابت خروج ج از شرکت تضامنی		

انحلال شرکت تضامنی

چنانچه به یکی از دلایلی که قبلاً گفته شد شرکت تضامنی منحل گردد، دارایی های شرکت فروخته شده، مطالبات وصول و بدهی ها پرداخت می شود و باقی مانده وجوه بین شرکاء تقسیم می شود. در مورد فروش داراییها، پرداخت بدهی ها و دریافت مطالبات تفاوت بین مبلغ بدهکار و بستانکار در حسابداری تحت عنوان "سود و زیان تسویه" ثبت خواهد شد که بدهکار شدن این حساب نشان دهنده زیان و بستانکار شدن آن نشان دهنده سود می باشد. مراحل تسویه شرکت تضامنی و ثبت های آن به شرح ذیل می باشد:

۱- فروش داراییها:

الف) فروش دارایی به مبلغ مساوی ارزش دفتری:

XX	بانک	}
XX	دارایی فروش رفته	

ب) فروش دارایی به مبلغ بیشتر از ارزش اسمی:

XX	بانک	}
XX	دارایی فروش رفته	
XX	سود و زیان تسویه	

ج) فروش دارایی به مبلغ کمتر از ارزش اسمی:

XX	بانک	}
XX	سود و زیان تسویه	
XX	دارایی فروش رفته	

۲- وصول مطالبات:

الف) دریافت مطالبات مساوی مانده مطالبات:

XX	بانک	}
XX	مطالبات	

ب) دریافت مطالبات به مبلغی بیشتر از مانده مطالبات:

XX	بانک	}
XX	مطالبات	
XX	سود و زیان تسویه	

ج) دریافت مطالبات به مبلغی کمتر از مانده مطالبات:

XX	بانک	}
XX	سود و زیان تسویه	
XX	مطالبات	

۳- پرداخت بدهی ها:

الف) پرداخت بدهی ها معادل مانده بدهی:

XX	بدهی ها	}
XX	بانک	

ب) پرداخت بدهی ها به مبلغی بیشتر از مانده بدهی:

XX	بدهی ها	}
XX	سود و زیان تسویه	
XX	بانک	

ج) پرداخت بدهی ها به مبلغی کمتر از مانده بدهی:

XX	بدهی ها	}
XX	بانک	
XX	سود و زیان تسویه	

۴- پرداخت هزینه های تسویه:

XX	سود و زیان تسویه	}
XX	بانک	

۵- مانده گیری حساب سود و زیان تسویه و تقسیم سود یا زیان بین شرکاء

الف) مانده حساب سود و زیان تسویه بدهکار باشد (زیان تسویه)

XX	سرمایه شرکاء	}
XX	سود و زیان تسویه	

ب) مانده حساب سود و زیان تسویه بستانکار باشد (سود تسویه)

XX	سود و زیان تسویه	}
XX	سرمایه شرکاء	

۶- بستن حساب وجه نقد با سرمایه شرکاء، که جمع مانده حساب سرمایه شرکاء با جمع مانده حساب وجه نقد باید برابر باشد.

XX	سرمایه شرکاء	}
XX	بانک	

با انجام مراحل ذکر شده تمامی حسابهای شرکت بسته می شوند و شرکت تضامنی منحل می گردد. در مرحله فروش دارایی ها چنانچه دارایی به جای فروش به شریکی واگذار گردد به جای بانک، سرمایه شریک مربوطه بدهکار می شود.

مثال ۲۷:

ترازنامه شرکت تضامنی بهرام، بهنام و بهمن در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ به شرح ذیل می باشد:

شرکت تضامنی بهرام، بهنام و بهمن

ترازنامه

۱۳۹۶/۱۲/۲۹

۳۱۰/۰۰۰	حساب پرداختی	۳۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۵۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۴۰۰/۰۰۰	حساب دریافتی
۷۵۰/۰۰۰	سرمایه بهرام	(۴۰/۰۰۰)	(-) ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۵۰۰/۰۰۰	سرمایه بهنام	۵۵۰/۰۰۰	موجودی کالا
<u>۵۵۰/۰۰۰</u>	سرمایه بهمن	۸۰۰/۰۰۰	زمین
		۹۰۰/۰۰۰	ساختمان
		<u>(۳۰۰/۰۰۰)</u>	(-) استهلاک انباشته ساختمان
۲/۶۱۰/۰۰۰	جمع	۲/۶۱۰/۰۰۰	جمع

رر بهرام، بهنام و بهمن به نسبت ۱ و ۳ و ۴ در سود و زیان شرکت شریک می باشند. با توافق تصمیم به انحلال شرکت می گیرند و موارد ذیل انجام می شود:

الف) حساب های دریافتی به مبلغ ۳۵۰/۰۰۰ ریال وصول گردید.

ب) موجودی کالا به مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

ج) زمین به مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال به بهرام واگذار گردید.

د) ساختمان به مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

ه) حسابهای پرداختی و اسناد پرداختی شرکت پرداخت گردید.

و) بابت هزینه های تسویه مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال پرداخت گردید.

مطلوبست انجام ثبت های لازم مربوط به انحلال شرکت تضامنی در دفتر روزنامه عمومی؟

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۴۰۰/۰۰۰	۳۵۰/۰۰۰		بانک ذخیره مطالبات مشکوک الوصول سود و زیان تسویه حساب دریافتی	۱	
	۴۰/۰۰۰				
	۱۰/۰۰۰				
۵۵۰/۰۰۰ ۵۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰		بانک موجودی کالا سود و زیان تسویه	۲	
۸۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰		سرمایه بهرام سود و زیان تسویه زمین	۳	
	۱۰۰/۰۰۰				
۹۰۰/۰۰۰ ۴۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰		بانک استهلاک انباشته ساختمان ساختمان سود و زیان تسویه	۴	
	۳۰۰/۰۰۰				
۳۱۰/۰۰۰	۳۱۰/۰۰۰		حساب پرداختی بانک	۵	
۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰		اسناد پرداختی بانک	۶	
۲۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰		سود و زیان تسویه بانک	۷	

سود و زیان تسویه

۵۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰
۴۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰
	۲۰/۰۰۰
۴۵۰/۰۰۰	۱۳۰/۰۰۰
← ۳۲۰/۰۰۰	۳۲۰/۰۰۰

سود تسویه

$$320/000 \times \left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{8} = 40/000 \text{ سهم بهرام از سود تسویه} \\ \frac{3}{8} = 120/000 \text{ سهم بهنام از سود تسویه} \\ \frac{4}{8} = 160/000 \text{ سهم بهمن از سود تسویه} \end{array} \right.$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۴۰/۰۰۰ ۱۲۰/۰۰۰ ۱۶۰/۰۰۰	۳۲۰/۰۰۰		سود و زیان تسویه سرمایه بهرام سرمایه بهنام سرمایه بهمن		

موجودی کالا

۵۵۰/۰۰۰	مانده ۵۵۰/۰۰۰
---------	---------------

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول

۴۰/۰۰۰	مانده ۴۰/۰۰۰
--------	--------------

حساب دریافتنی

۴۰۰/۰۰۰	مانده ۴۰۰/۰۰۰
---------	---------------

بانک

۳۱۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰
۵۰۰/۰۰۰	۳۵۰/۰۰۰
۲۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰
	۱/۰۰۰/۰۰۰
۸۳۰/۰۰۰	۲/۲۲۵/۰۰۰
۱/۴۲۰/۰۰۰	۱/۴۲۰/۰۰۰

حساب پرداختنی

۳۱۰/۰۰۰	مانده ۳۱۰/۰۰۰
---------	---------------

استهلاک انباشته ساختمان

۳۰۰/۰۰۰	مانده ۳۰۰/۰۰۰
---------	---------------

ساختمان

۹۰۰/۰۰۰	مانده ۹۰۰/۰۰۰
---------	---------------

زمین

۸۰۰/۰۰۰	مانده ۸۰۰/۰۰۰
---------	---------------

سرمایه بهمن

۵۵۰/۰۰۰	
۱۶۰/۰۰۰	
۷۱۰/۰۰۰	۷۱۰/۰۰۰

سرمایه بهنام

۵۰۰/۰۰۰	
۱۲۰/۰۰۰	
۶۲۰/۰۰۰	۶۲۰/۰۰۰

سرمایه بهرام

۷۵۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰
۴۰/۰۰۰	
۹۰/۰۰۰	۹۰/۰۰۰

اسناد پرداختنی

۵۰۰/۰۰۰	مانده ۵۰۰/۰۰۰
---------	---------------

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
	۹۰/۰۰۰		سرمایه بهرام		
	۶۲۰/۰۰۰		سرمایه بهنام		
	۷۱۰/۰۰۰		سرمایه بهمن		
۱/۴۲۰/۰۰۰			بانک		

مثال ۲۸

ترازنامه شرکت تضامنی خورشید، مهشید و مهناز در ۱۳۸۲/۱۲/۲۹ به شرح ذیل می باشد:

شرکت خورشید، مهشید و مهناز

ترازنامه

۱۳۸۲/۱۲/۲۹

۴۰۰/۰۰۰	حساب پرداختنی	۴۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۵۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی	۵۰۰/۰۰۰	حساب دریافتنی
۶۰۰/۰۰۰	سرمایه خورشید	(۵۰/۰۰۰)	(-) ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۷۰۰/۰۰۰	سرمایه مهشید	۶۵۰/۰۰۰	موجودی کالا
۸۰۰/۰۰۰	سرمایه مهناز	۹۰۰/۰۰۰	زمین
		۱/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
		(۴۰۰/۰۰۰)	(-) استهلاک انباشته ساختمان
۳/۰۰۰/۰۰۰	جمع	۳/۰۰۰/۰۰۰	جمع

شرکاء در پایان سال تصمیم به انحلال گرفتند و عملیات ذیل صورت پذیرفت:

۱- حسابهای دریافتنی به میزان ۸۵٪ وصول گردید و مابقی آن لاوصول می باشد.

۲- موجودی کالا به مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۳- زمین به مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال به مهشید واگذار گردید.

۴- ساختمان به ارزش دفتری به فروش رسید.

۵- بدهی ها پرداخت گردید.

با فرض اینکه خورشید، مهشید و مهناز به ترتیب به نسبت ۲ و ۴ و ۲ در سود و زیان شرکت شریک باشند مطلوبست انجام ثبت های

مربوط به انحلال شرکت تضامنی در دفتر روزنامه عمومی؟

$$۵۰۰/۰۰۰ \times ۸۵\% = ۴۲۵/۰۰۰$$

مبلغ وصول شده حساب دریافتنی

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۵۰۰/۰۰۰	۴۲۵/۰۰۰		بانک	۱	
	۵۰/۰۰۰		ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		
	۲۵/۰۰۰		سود و زیان تسویه		
			حساب دریافتی		
۶۵۰/۰۰۰ ۵۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰		بانک	۲	
			موجودی کالا		
			سود و زیان تسویه		
۹۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰		سرمایه مهشید	۳	
	۲۰۰/۰۰۰		سود و زیان تسویه		
			زمین		
۱/۰۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰		بانک	۴	
	۴۰۰/۰۰۰		استهلاک انباشته ساختمان		
			ساختمان		
۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰		حساب پرداختی	۵	
			بانک		
۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰		اسناد پرداختی	۶	
			بانک		

سود و زیان تسویه

۵۰/۰۰۰	۲۵/۰۰۰
	۲۰۰/۰۰۰
۵۰/۰۰۰	۲۲۵/۰۰۰
۱۷۵/۰۰۰	۱۷۵/۰۰۰

زیان تسویه

$$175/000 \times \frac{2}{8} = 43/750 \quad \text{سهم خورشید از زیان تسویه}$$

$$\frac{2}{8} = 87/500 \quad \text{سهم مهشید از زیان تسویه}$$

$$\frac{2}{8} = 43/750 \quad \text{سهم مهناز از زیان تسویه}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۱۷۵/۰۰۰	۴۳/۷۵۰ ۸۷/۵۰۰ ۴۳/۷۵۰		سرمایه خورشید سرمایه مهشید سرمایه مهناز سود و زیان تسویه		

موجودی کالا		ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		حساب دریافتنی		بانک	
مانده ۶۵۰/۰۰۰	۶۵۰/۰۰۰	مانده ۵۰/۰۰۰	۵۰/۰۰۰	مانده ۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰
						۵۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰
							۴۳۵/۰۰۰
							۶۰۰/۰۰۰
						۹۰۰/۰۰۰	۲/۲۲۵/۰۰۰
							۱/۳۱۲/۵۰۰
							۱/۳۲۵/۰۰۰
							۸۷/۵۰۰

حساب پرداختنی		استهلاک انباشته ساختمان		ساختمان		زمین	
مانده ۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	مانده ۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰	مانده ۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰

سرمایه مهناز		سرمایه مهشید		سرمایه خورشید		اسناد پرداختنی	
مانده ۸۰۰/۰۰۰	۴۳/۷۵۰	۷۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰	۴۳/۷۵۰	مانده ۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰
			۸۷/۵۰۰				
۷۵۶/۲۵۰	۷۵۶/۲۵۰	۸۷/۵۰۰	۸۷/۵۰۰	۵۵۶/۲۵۰	۵۵۶/۲۵۰		

همانطور که ملاحظه می گردد مانده سرمایه مهشید بدهکار می باشد و این بدان معنی است که مهشید نه تنها پولی را از شرکت دریافت نمی کند بلکه باید وجهی معادل بدهی به شرکت پرداخت کند. در زمانی که مانده سرمایه شریکی بدهکار می شود دو وضعیت ممکن است پدید آید:

۱- توانایی شریک در پرداخت بدهی اش:

وقتی که شریک توانایی پرداخت بدهی را داشته باشد حساب سرمایه بستانکار می گردد و معادل آن حساب بانک بدهکار می شود و حساب شرکایی که مانده بستانکار دارند، بدهکار می شود و حساب بانک معادل آن بستانکار می شود و کلاً حسابها بسته می شوند.

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۸۷/۵۰۰	۸۷/۵۰۰		بانک سرمایه مهشید	۱	
	۵۵۶/۲۵۰		سرمایه خورشید		
۱/۳۱۲/۵۰۰	۷۵۶/۲۵۰		سرمایه مهناز بانک	۲	

۲- عدم توانایی شریک در پرداخت بدهی اش:

در این حالت شریکی که مانده سرمایه اش بدهکار شده است به دلیل ورشکستگی قادر به پرداخت بدهی اش نمی باشد لذا مانده بدهکار سرمایه آن به نسبت تقسیم سود و زیان بین شرکاء باقی مانده تقسیم می گردد. ثبت حسابداری آن سرمایه شریک بدهکار، بستانکار می گردد و سرمایه شرکای باقی مانده معادل آن و به نسبت تقسیم سود و زیان بستانکار می گردد.

$$۸۷/۵۰۰ \times \left\{ \begin{array}{l} \frac{۲}{۴} = ۴۳/۷۵۰ \\ \frac{۲}{۴} = ۴۳/۷۵۰ \end{array} \right. \begin{array}{l} \text{سهم خورشید در پرداخت بدهی مهشید} \\ \text{سهم مهناز در پرداخت بدهی مهشید} \end{array}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۸۷/۵۰۰	۴۳/۷۵۰		سرمایه مهشید سرمایه مهناز		
	۴۳/۷۵۰				
	۵۱۲/۵۰۰		سرمایه خورشید سرمایه مهناز		
	۷۱۲/۵۰۰				
۱/۲۲۵/۰۰۰			بانک		

سرمایه خورشید		سرمایه مهشید		سرمایه مهناز		بانک	
۵۵۶/۲۵۰	۴۳/۷۵۰	۸۷/۵۰۰	۸۷/۵۰۰	۷۵۶/۲۵۰	۴۷/۷۵۰	۱/۲۲۵/۰۰۰	۱/۲۲۵/۰۰۰
۵۱۲/۵۰۰	۵۱۲/۵۰۰			۷۱۲/۵۰۰	۷۱۲/۵۰۰		

مثال ۲۹:

احمد، محمود و حامد شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت ۱ و ۲ و ۳ در سود و زیان شریک هستند پس از وصول مطالبات، فروش داراییها و پرداخت بدهی ها و انجام ثبت های مربوطه مانده سرمایه احمد ۲۰۰۰/۰۰۰ ریال بدهکار، مانده سرمایه محمود ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار و مانده سرمایه حامد ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار می باشد. مطلوب است:

الف) وجه نقد موجود در شرکت چه مبلغی می باشد؟

ب) چنانچه احمد قادر به پرداخت بدهی خود باشد انجام ثبت های لازم؟

ج) چنانچه احمد قادر به پرداخت بدهی خود نباشد انجام ثبت های لازم؟

$$3/000/000 + 2/000/000 - 200/000 = 4/800/000 \quad \text{وجه نقد موجود در شرکت}$$

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۲۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰		سرمایه احمد	بانک	
	۲/۰۰۰/۰۰۰		سرمایه محمود		
	۳/۰۰۰/۰۰۰		سرمایه حامد	بانک	
۵/۰۰۰/۰۰۰					

$$200/000 \times \left| \begin{array}{l} \frac{2}{5} = 800/000 \\ \frac{3}{5} = 1200/000 \end{array} \right. \begin{array}{l} \text{سهم محمود در پرداخت بدهی احمد} \\ \text{سهم حامد در پرداخت بدهی احمد} \end{array}$$

سرمایه احمد		سرمایه محمود		سرمایه حامد	
۲۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰	۸۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۲۰/۰۰۰
		۱/۹۲۰/۰۰۰		۲/۸۸۰/۰۰۰	

دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				ماه	روز
۲۰۰/۰۰۰	۸۰/۰۰۰		سرمایه احمد	سرمایه محمود	
	۱۲۰/۰۰۰				
۴/۸۰۰/۰۰۰	۱/۹۲۰/۰۰۰		بانک	سرمایه محمود	
	۲/۸۸۰/۰۰۰				

سؤالات تستی

۱- خورشید و مهشید شرکای شرکت تضامنی هستند سرمایه آنها هر یک معادل $\frac{4}{8000000}$ ریال می باشد. آنها به ترتیب به نسبت ۳ و ۱ در سود و زیان سهم می باشند. شرکاء توافق نمودند که مهین با پرداخت مبلغ $\frac{5}{4000000}$ ریال به عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شرکت شود مبلغ پاداش شرکای قدیم هر کدام چقدر می باشد؟
 الف) $\frac{2000000}{}$ ، $\frac{2000000}{}$ (ب) $\frac{4000000}{}$ ، $\frac{4000000}{}$ (ج) $\frac{3000000}{}$ ، $\frac{1000000}{}$ (د) $\frac{5000000}{}$ ، $\frac{4000000}{}$

۲- حمید و حامد شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سهم الشرکه آنها به ترتیب $\frac{1}{10000000}$ ریال و $\frac{2}{20000000}$ ریال می باشد با توافق شرکاء احمد با پرداخت $\frac{3}{30000000}$ ریال در $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شرکت تضامنی شریک می شود. سرقفلی مربوط به شرکاء قدیم چه مبلغی می باشد؟
 الف) $\frac{40000000}{}$ (ب) $\frac{30000000}{}$ (ج) $\frac{60000000}{}$ (د) $\frac{90000000}{}$

۳- بیتا و مهتا و نیلا شرکای یک شرکت تضامنی می باشند سرمایه آنها به ترتیب $\frac{7}{70000000}$ ریال و $\frac{8}{80000000}$ ریال و $\frac{5}{50000000}$ ریال می باشد. چنانچه در شرکتنامه مقرر شده باشد که $\frac{10}{100}$ بهره (سود تضمین شده) سرمایه، حق الزمه به بیتا $\frac{1}{10000000}$ ریال اختصاص یابد و باقی مانده سود یا زیان به نسبت مساوی تقسیم شود و سود سالجاری $\frac{30}{300000000}$ ریال باشد سهم سود بتا و مهتا و نیلا به ترتیب چقدر می باشد؟

الف) $\frac{100000000}{}$ ، $\frac{900000000}{}$ ، $\frac{900000000}{}$ (ب) $\frac{170000000}{}$ ، $\frac{800000000}{}$ ، $\frac{500000000}{}$
 ج) $\frac{900000000}{}$ ، $\frac{900000000}{}$ ، $\frac{900000000}{}$ (د) $\frac{1070000000}{}$ ، $\frac{980000000}{}$ ، $\frac{980000000}{}$

• مریم و زهرا شرکای یک شرکت تضامنی می باشند. سهم الشرکه هر یک از آنها معادل $\frac{7}{70000000}$ ریال است و با نسبت مساوی در سود و زیان شریک می باشند. آرزو با پرداخت مبلغ $\frac{4}{40000000}$ ریال مالک $\frac{1}{3}$ سرمایه شرکت شده و با همین نسبت در سود و زیان شریک گشته است. با توجه به این اطلاعات به سوالات ذیل پاسخ دهید؟

۴- اگر شرکاء قدیم سرقفلی شناسایی نمایند مبلغ سرقفلی چند ریال است؟

الف) $\frac{600000000}{}$ (ب) $\frac{500000000}{}$ (ج) $\frac{400000000}{}$ (د) $\frac{300000000}{}$

۵- سهم زهرا از سرقفلی چند ریال می باشد؟

الف) $\frac{400000000}{}$ (ب) $\frac{300000000}{}$ (ج) $\frac{200000000}{}$ (د) $\frac{1000000000}{}$

۶- اگر شرکاء قدیم پاداش شناسایی نمایند پاداش چند ریال است؟

الف) $\frac{1000000000}{}$ (ب) $\frac{2000000000}{}$ (ج) $\frac{3000000000}{}$ (د) $\frac{4000000000}{}$

۷- سهم مریم از پاداش چند ریال است؟

الف) $\frac{500000000}{}$ (ب) $\frac{1000000000}{}$ (ج) $\frac{2000000000}{}$ (د) $\frac{4000000000}{}$

۸- در کدام حالت هیچ تغییری در داراییها و بدهی های شرکت تضامنی ایجاد نمی شود و فقط ساختار سرمایه تغییر می کند؟

- (الف) اختصاص پاداش به شرکای قدیم (ب) اختصاص پاداش به شریک جدید
(ج) اختصاص سرقفلی به شریک جدید (د) خرید سهم شرکت شریک قدیم

• الف، ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سهم شرکت آنها هر یک معادل $2/000/000$ ریال می باشد و با نسبت مساوی در سود و زیان شریک می باشند. با موافقت شرکاء ب از شرکت خارج می شود با توجه به این اطلاعات به سوالات ذیل پاسخ دهید؟

۹- چنانچه مبلغ $1/000/000$ ریال وجه نقد به ب پرداخت شود و از شرکت خارج شود سرمایه الف چقدر می باشد؟

- (الف) $3/500/000$ (ب) $2/500/000$ (ج) $1/500/000$ (د) $1/000/000$

۱۰- چنانچه مبلغ $2/400/000$ ریال وجه نقد به ب پرداخت و از شرکت خارج شود سرمایه ج چقدر می باشد؟

- (الف) $1/500/000$ (ب) $1/200/000$ (ج) $2/200/000$ (د) $3/500/000$

۱۱- چنانچه مبلغ $2/000/000$ ریال وجه نقد به ب پرداخت و از شرکت خارج شود سرمایه الف چقدر بدهکار می گردد؟

- (الف) $2/000/000$ (ب) $2/200/000$ (ج) تأثیری بر سرمایه الف ندارد (د) $1/500/000$

۱۲- الف و ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند. سهم شرکت هر کدام $900/000$ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و

زیان شریک هستند. ج با توافق سایر شرکاء سهم شرکت خود را به مبلغ $1/000/000$ ریال به د می فروشد کدام گزینه صحیح می باشد؟

- (الف) سرمایه ج $1/000/000$ ریال بستانکار (ب) سرمایه ج $1/000/000$ ریال بدهکار
(ج) سرمایه د $900/000$ ریال بستانکار (د) صندوق $1/000/000$ ریال بدهکار

۱۳- مریم، زهرا و لیلا شرکای یک شرکت تضامنی می باشند. سهم شرکت هر کدام $500/000$ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و

زیان شریکند. لیلا با دریافت مبلغ $600/000$ ریال از شرکت تضامنی خارج می شود. کدام گزینه صحیح می باشد؟

- (الف) سرمایه زهرا $100/000$ ریال بدهکار (ب) سرمایه مریم $500/000$ ریال بدهکار
(ج) سرمایه لیلا $600/000$ ریال بدهکار (د) صندوق $600/000$ ریال بدهکار

۱۴- مسئولیت شرکاء در شرکت تضامنی در مقابل بدهی ها به چه صورت می باشد؟

- (الف) محدود (ب) نامحدود (ج) به نسبت سود و زیان (د) به نسبت سهم شرکت

۱۵- احمد و محمد شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سود سالجاری معادل $2/000/000$ ریال است. شرکاء به ترتیب به نسبت 70%

و 30% در سود و زیان شریک می باشند. طبق توافق شرکاء حق الزمه محمد $500/000$ ریال تعیین شده است. سهم شرکت محمد چند ریال می باشد؟

- (الف) $1/050/000$ (ب) $450/000$ (ج) $950/000$ (د) $500/000$

۱۶- مارال و باران شرکای یک شرکت تضامنی می باشند که سهم الشرکه آنها به ترتیب $\frac{3}{4}$ ریال و $\frac{2}{4}$ ریال می باشد و به نسبت ۲ و ۱ در سود و زیان شریک می باشند. ساحل با پرداخت مبلغ $\frac{1}{8}$ ریال به عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه و سود و زیان شرکت می شود. پاداش مربوط به شریک جدید چقدر می باشد؟

الف) $\frac{600}{1000}$ (ب) $\frac{700}{1000}$ (ج) $\frac{800}{1000}$ (د) $\frac{900}{1000}$

۱۷- با توجه به اطلاعات سوال ۱۶ سهم مارال در پرداخت پاداش به ساحل چقدر می باشد؟

الف) $\frac{300}{1000}$ (ب) $\frac{400}{1000}$ (ج) $\frac{500}{1000}$ (د) $\frac{600}{1000}$

۱۸- الف، ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت مساوی در سود و زیان شرکت شریک می باشند مانده سرمایه آنها هر یک معادل $\frac{1}{1000}$ ریال می باشد. ج با گرفتن مبلغ $\frac{1}{2000}$ ریال از شرکت خارج می شود. مجموع مانده حساب الف و ب پس از خروج ج از شرکت تضامنی چند ریال است؟

الف) $\frac{2}{2000}$ (ب) $\frac{1}{7000}$ (ج) $\frac{1}{8000}$ (د) $\frac{1}{8333}$

۱۹- سعید، نوید و امید شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و مانده سرمایه هر یک از آنها $\frac{1}{1000}$ ریال می باشد. سعید با پرداخت $\frac{500}{1000}$ ریال در یک پنجم سود و سرمایه شرکت شریک می شود با استفاده از روش اختصاص پاداش به شرکای قدیم چه مبلغی به بستانکار حساب سرمایه سعید منظور می شود؟

الف) $\frac{500}{1000}$ (ب) $\frac{700}{1000}$ (ج) $\frac{3}{5000}$ (د) $\frac{3}{10000}$

• الف و ب شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سرمایه آنها به ترتیب $\frac{5}{5000}$ ریال و $\frac{3}{5000}$ ریال است و نسبت تقسیم سود و زیان بین آنها ۱ و ۲ است. ج با پرداخت مبلغ $\frac{5}{10000}$ ریال وارد شرکت می شود و در $\frac{1}{4}$ سرمایه و سود و زیان شریک می گردد. با توجه به این اطلاعات به سوالات زیر پاسخ دهید:

۲۰- سرفغلی مربوط به شرکای قدیم چقدر است؟

الف) $\frac{3}{10000}$ (ب) $\frac{4}{10000}$ (ج) $\frac{5}{10000}$ (د) $\frac{6}{10000}$

۲۱- از بابت سرفغلی چه مبلغی به بستانکار حساب سرمایه الف منظور می شود؟

الف) $\frac{2}{10000}$ (ب) $\frac{3}{10000}$ (ج) $\frac{4}{10000}$ (د) $\frac{5}{10000}$

۲۲- سرمایه ج به چه مبلغی بستانکار می گردد؟

الف) $\frac{2}{10000}$ (ب) $\frac{3}{10000}$ (ج) $\frac{4}{10000}$ (د) $\frac{5}{10000}$

۲۳- سرمایه ب از بابت سرفغلی چه مبلغی بستانکار می شود؟

الف) $\frac{2}{10000}$ (ب) $\frac{3}{10000}$ (ج) $\frac{4}{10000}$ (د) $\frac{5}{10000}$

۲۴- نیما، سینا و آریا شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت ۲۰٪ و ۳۰٪ و ۵۰٪ در سود و زیان سهیم هستند. مانده سرمایه ابتدای دوره هر یک از آنها ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. چنانچه سود سالجاری ۹۰۰/۰۰۰ ریال باشد و به مانده سرمایه ابتدایی دوره آنها ۱۵٪ سود تضمین شده و بهره تعلق گیرد سهم سود یا زیان هر یک به ترتیب چقدر می باشد؟

الف) ۹۰/۰۰۰ ، ۱۳۵/۰۰۰ ، ۲۲۵/۰۰۰ (ب) ۲۴۰/۰۰۰ ، ۲۸۵/۰۰۰ ، ۳۷۵/۰۰۰

ج) ۱۵۰/۰۰۰ ، ۱۵۰/۰۰۰ ، ۱۵۰/۰۰۰ (د) ۲۵۰/۰۰۰ ، ۲۹۰/۰۰۰ ، ۳۸۰/۰۰۰

۲۵- ساسان و اشکان یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه هر یک معادل ۴۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و زیان شریک هستند. ایمان با پرداخت مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال وارد شرکت شده و در $\frac{1}{3}$ سرمایه شرکت و سود و زیان شریک گشته است در صورتی که سرمایه کل شرکت ۱۲۰/۰۰۰ ریال باشد سرقفلی شریک جدید به چه مبلغی می باشد؟

الف) ۳۰/۰۰۰ (ب) ۲۰/۰۰۰ (ج) ۱۰/۰۰۰ (د) ۵/۰۰۰

• حمید و وحید یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه هر یک معادل ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و به طور مساوی در سود و زیان شریک هستند. امید با پرداخت مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال وارد شرکت شده و در $\frac{1}{3}$ سرمایه شرکت و سود و زیان شریک می گردد. با توجه به این اطلاعات به سوالات زیر پاسخ دهید؟

۲۶- سرقفلی محاسبه شده به چه مبلغی می باشد؟

الف) ۵/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ (ج) ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ (د) صفر

۲۷- پاداش محاسبه شده به چه مبلغی می باشد؟

الف) ۲/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۳/۰۰۰/۰۰۰ (ج) صفر (د) ۴/۰۰۰/۰۰۰

۲۸- سرمایه امید به چه مبلغی بدهکار می گردد؟

الف) ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ (ج) ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ (د) ۳۰/۰۰۰/۰۰۰

۲۹- چنانچه در شرکتنامه مبنایی جهت تقسیم سود و زیان مشخص نشده باشد سود و زیان به چه طریقی تقسیم می شود؟
الف) به نسبت معین (ب) به نسبت مساوی (ج) به نسبت سرمایه (د) سود یا زیان تقسیم نمی شود

۳۰- طبق قانون تجارت اندوخته قانونی چقدر از سود خالص شرکت می باشد؟

الف) $\frac{1}{10}$ (ب) $\frac{1}{10}$ (ج) $\frac{1}{6}$ (د) $\frac{1}{5}$

۳۱- ورود شریک جدید از طریق خرید سهم شرکتی یا چند شریک موجود باعث تغییر در میزان سرمایه و دارایی شرکت و از طریق سرمایه گذاری مستقیم باعث تغییر در میزان سرمایه و دارایی شرکت؟

الف) نمی شود-می شود (ب) می شود-نمی شود (ج) نمی شود-نمی شود (د) می شود-می شود

۳۲- چنانچه شریک جدید از توانایی یا مهارت خاصی برخوردار باشد با کدام حالت ممکن است وارد شرکت شود؟

الف) پاداش به شرکاء قدیم

ب) سرقفلی به شرکاء قدیم

ج) عدم تخصیص پاداش و سرقفلی

د) پاداش به شریک جدید

۳۳- چنانچه شرکت تضامنی از وضع مطلوب مالی و روند سودآوری برخوردار باشد شریک جدید با کدام حالت ممکن است وارد شرکت شود؟

الف) پاداش به شرکاء قدیم

ب) سرقفلی به شرکاء قدیم

ج) پاداش به شریک جدید

د) گزینه الف و ب

۳۴- خروج شریک از طریق واگذاری سهم شرکت به شریک یا شرکاء باعث تغییر در میزان سرمایه و دارایی و از طریق دریافت داراییهای شرکت باعث تغییر در میزان سرمایه و دارایی شرکت؟

الف) می شود-می شود

ب) نمی شود-نمی شود

ج) نمی شود-می شود

د) می شود-نمی شود

۳۵- چنانچه شرکت از وضعی مطلوب و سودآوری برخوردار باشد خروج شریک با کدام حالت می باشد؟

الف) دریافت دارایی بیشتر از سرمایه

ب) دریافت دارایی کمتر از سرمایه

ج) دریافت دارایی معادل سرمایه

د) عدم دریافت دارایی

۳۶- چنانچه شرکت تضامنی از وضع مطلوبی برخوردار نباشد و یا شریک خارج شونده به دلایلی حاضر به ادامه همکاری با شرکت نباشد خروج شریک با کدام حالت می باشد؟

الف) عدم دریافت دارایی

ب) دریافت دارایی بیشتر از سرمایه

ج) دریافت دارایی کمتر سرمایه

د) دریافت دارایی معادل سرمایه

۳۷- شرکت تضامنی در کدام حالت منحل می شود؟

الف) در صورت تراضی تمام شرکاء

ب) در صورت ورشکستگی یکی از شرکاء

ج) در صورت منقضی شدن مدت معین فعالیت شرکت

د) همه موارد

۳۸- سرمایه در شرکت های تضامنی به چه صورت می باشد؟

الف) فقط آورده های نقدی

ب) فقط آورده های غیر نقدی

ج) آورده های نقدی و غیر نقدی

د) گزینه الف و ج

• الف، ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و با توافق تصمیم به انحلال شرکت می گیرند، اطلاعات زیر از ترازنامه شرکت در دست می باشد:

مانده حساب بانک ۲۰ ریال، زمین ۳۵ ریال، موجودی کالا ۴۵ ریال، اسناد پرداختنی ۳۰ ریال، سرمایه الف ۹ ریال، سرمایه ب ۲۱ ریال و سرمایه ج ۴۰ ریال.

چنانچه زمین به مبلغ ۳۰ ریال فروخته شود و موجودی کالا به مبلغ ۶۰ ریال به فروش رود و بدهی ها پرداخت گردد و نسبت تقسیم سود و زیان ۱ و ۲ و ۲ باشد به سوالات زیر پاسخ دهید؟

۳۹- مانده حساب سود و زیان تسویه چه مبلغی می باشد؟

الف) ۲۰ ریال بدهکار (ب) ۲۰ ریال بستانکار (ج) ۱۰ ریال بدهکار (د) ۱۰ ریال بستانکار

۴۰- وجه نقد قابل توزیع چند ریال می باشد؟

الف) ۱۱۰ ریال (ب) ۱۴۰ ریال (ج) ۸۰ ریال (د) ۹۰ ریال

۴۱- سهم الف و ب و ج به ترتیب از وجه نقد باقی مانده چقدر می باشد؟

الف) ۱۱ ریال، ۲۵ ریال، ۴۴ ریال (ب) ۹ ریال، ۲۱ ریال، ۴۰ ریال

ج) ۱۳ ریال، ۲۲ ریال، ۴۰ ریال (د) ۱۲ ریال، ۲۲ ریال، ۳۷ ریال

• شهرام، بهنام و شهنام شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت ۱ و ۲ و ۳ در سود و زیان شریک هستند. مانده سرمایه آنها قبل از انحلال شرکت به ترتیب ۹۰/۰۰۰ و ۲۲۰/۰۰۰ و ۳۳۰/۰۰۰ ریال می باشد. چنانچه مانده حساب سود و زیان تسویه ۶۰۰/۰۰۰ ریال بستانکار باشد به سوالات زیر پاسخ دهید؟

۴۲- مانده سرمایه شرکاء پس از تقسیم زیان تسویه چقدر خواهد بود؟

الف) شهرام ۱۰/۰۰۰ بدهکار، بهنام ۲۰/۰۰۰ بستانکار، شهنام ۳۰/۰۰۰ بستانکار

ب) شهرام ۱۰/۰۰۰ بستانکار، بهنام ۱۰/۰۰۰ بستانکار، شهنام ۳۰/۰۰۰ بستانکار

ج) شهرام ۱۰/۰۰۰ بدهکار، بهنام ۲۰/۰۰۰ بدهکار، شهنام ۳۰/۰۰۰ بستانکار

د) شهرام ۱۰/۰۰۰ بستانکار، بهنام ۲۰/۰۰۰ بستانکار، شهنام ۳۰/۰۰۰ بدهکار

۴۳- چنانچه شهرام توانایی پرداخت بدهی اش را نداشته باشد سرمایه بهنام به چه مبلغی بدهکار می گردد؟

الف) ۷/۰۰۰ (ب) ۶/۰۰۰ (ج) ۵/۰۰۰ (د) ۴/۰۰۰

۴۴- چنانچه شهرام توانایی پرداخت بدهی را داشته باشد چه حسابی و به چه مبلغی بدهکار می گردد؟

الف) بانک ۱۰/۰۰۰ ریال (ب) بانک ۴/۰۰۰ ریال

ج) سرمایه شهرام ۱۰/۰۰۰ ریال (د) سرمایه بهنام ۴/۰۰۰ ریال، سرمایه شهنام ۶/۰۰۰ ریال

۴۵- در زمان انحلال شرکت تضامنی هر گونه سود یا زیان حاصل از فروش داراییها، وصول مطالبات و یا پرداخت بدهی ها در چه حسابی نگهداری می شود؟

الف) تقسیم سود و زیان (ب) خلاصه سود و زیان (ج) سرمایه شرکاء (د) سود و زیان تسویه

۴۶- در زمان انحلال شرکت تضامنی اگر شریکی در پرداخت بدهی خود ناتوان باشد از چه حسابی استفاده می شود؟

الف) سود و زیان تسویه (ب) تقسیم سود و زیان (ج) سرمایه سایر شرکاء (د) بانک

۴۷- احمد و محمود شرکای یک شرکت تضامنی هستند که سود و زیان را به نسبت ۲ و ۱ تقسیم می کنند و سرمایه هر یک ۲/۰۰۰ ریال است. کامران به عنوان شریک جدید وارد شده و در $\frac{1}{3}$ سود و زیان سهام و از این بابت مبلغ ۳/۲۰۰ ریال می پردازد. سرفقلمی شرکت تضامنی کدام یک از مبالغ زیر می باشد؟

الف) ۱/۲۰۰ (ب) ۹/۶۰۰ (ج) ۷/۲۰۰ (د) ۲/۴۰۰

(ارشد آزاد سال ۹۱)

۴۸- الف و ب شرکای یک شرکت تضامنی سود و زیان را به نسبت ۲ و ۱ تقسیم می کنند و سرمایه هر یک ۵۰۰ ریال است ج به عنوان شریک جدید وارد شده و در $\frac{1}{3}$ سود و زیان سهام و از این بابت مبلغ ۸۰۰ ریال می پردازد. سرفقلمی شرکت تضامنی چند ریال است؟

الف) ۱/۸۰۰ (ب) ۲/۴۰۰ (ج) ۶۰۰ (د) ۳۰۰

(ارشد سراسری سال ۷۰)

۴۹- الف و ب شرکاء شرکت تضامنی، سود و زیان را به نسبت ۱ و ۲ تقسیم می کنند. سرمایه هر یک ۵۰۰ ریال است ج به عنوان شریک جدید وارد شده و مبلغ ۶۵۰ ریال می پردازد که این مبلغ در شرکت باقی می ماند. در نظر است حساب سرفقلمی که در دفاتر نبوده افتتاح نشود و سود و زیان از این پس به نسبت مساوی بین شرکاء تقسیم می گردد. بابت سهم سود ناشی از ارزیابی سرفقلمی حساب الف چند ریال بستانکار می گردد؟

الف) ۱۰۰ (ب) ۲۰۰ (ج) ۳۰۰ (د) صفر

(ارشد سراسری سال ۷۲)

۵۰- الف و ب و ج شرکاء یک شرکت تضامنی هستند که مانده سرمایه آنها به ترتیب ۱۰۰، ۲۰۰ و ۳۰۰ ریال است. شرکاء به ترتیب در ۲۰٪، ۴۵٪ و ۳۵٪ سود و زیان سهام هستند. نرخ سود تضمین شده سرمایه ۱۵٪ است. حق الزمه آقای الف ۱۰ ریال تعیین گردیده است. اگر کل سود شرکت ۴۰ ریال باشد سهم الف از سود چند ریال است؟

الف) ۲۵ (ب) ۱۵ (ج) ۷ (د) ۸

(ارشد سراسری سال ۷۷)

۵۱- الف و ب در یک شرکت تضامنی به نسبت های به ترتیب ۳ و ۲ در سود و زیان سهامند. در ابتدای سال ۸۷ سرمایه آنها به ترتیب ۶۰ و ۵۰ هزار ریال بوده است. در همین تاریخ ج به عنوان شریک جدید وارد شرکت شده و با پرداخت مبلغ ۴۰ هزار ریال در $\frac{1}{3}$ کل سرمایه و سود و زیان شرکت سهام می شود بلافاصله پس از ورود شریک جدید سرمایه الف چند ریال است؟

الف) ۶/۶۶۷ (ب) ۵۰/۰۰۰ (ج) ۵۴/۰۰۰ (د) ۶۰/۰۰۰

(ارشد سراسری سال ۸۱)

۵۲- امکان شناسایی سرفقلمی با توجه به کدام یک از شرایط در شرکت تضامنی مقرر است؟

پذیرش شرکت جدید برکناری یا خروج شریک از شرکت

الف)	بله	بله
ب)	بله	خیر
ج)	خیر	بله
د)	خیر	خیر

(ارشد سراسری سال ۸۱)

۵۳- الف و ب و ج در یک شرکت تضامنی به نسبت ۱ و ۲ و ۳ در سود و زیان شریک هستند و سرمایه آنها به ترتیب ۳۰۰ و ۲۰۰ و ۱۰۰ می باشد. سود تضمین شده سرمایه ۱۰٪ سرمایه است چنانچه سود شرکت ۱/۲۶۰ ریال باشد، سهم الف از ۱/۲۶۰ ریال به چه میزانی است؟

الف) ۲۱۰ (ب) ۲۳۰ (ج) ۶۱۰ (د) ۴۲۰

(ارشد سراسری سال ۸۹)

۵۴- الف و ب شرکاء یک شرکت تضامنی بوده و به نسبت ۷۰٪ و ۳۰٪ در سود و زیان سهام می باشند. مانده سرمایه شرکاء در حال حاضر به ترتیب شانزده و هشت میلیون ریال است. با توافق شرکاء مقرر شد که ج با پرداخت مبلغ شش میلیون ریال در $\frac{1}{4}$ سرمایه و منافع سهام گردد. چنانچه در هنگام ورود سرقفلی شرکت شناسایی و ثبت شود کدام گزینه در رابطه با ورود ج صحیح می باشد؟

الف) سرمایه ج مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد

ب) سرمایه ب بعد از ورود ج معادل ۹/۸ میلیون ریال می باشد

ج) سرمایه الف بعد از ورود ج معادل ۱۶/۷ میلیون ریال می باشد

د) سهم ج از سرقفلی معادل ۲ میلیون ریال می باشد

(ارشد سراسری سال ۹۲)

مسائل

۱- امید و سعید در تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ شرکت تضامنی امید و سعید را با سرمایه گذاری معادل ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تأسیس می کنند. آورده نقدی و غیر نقدی شرکاء به شرح زیر است:

شرح	امید	سعید
وجه نقد	۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	-
موجودی کالا	-	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه اداری	۵/۰۰۰/۰۰۰	-
اتومبیل	۶/۰۰۰/۰۰۰	-
جمع	۲۶/۰۰۰/۰۰۰	۲۴/۰۰۰/۰۰۰

مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه در دفتر روزنامه عمومی؟

۲- سامان و ایمان در تاریخ ۱۳۸۱/۱۰/۱ تصمیم به تأسیس شرکت تضامنی سامان و ایمان می گیرند و دارایی ها و بدهی های خود را به شرح زیر به شرکت منتقل می کنند:

شرح	سامان	ایمان
وجه نقد	۷/۰۰۰/۰۰۰	۹/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	۳/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۱۲/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	-
اثاثه اداری	-	۵/۰۰۰/۰۰۰
بستانکاران	(۳/۰۰۰/۰۰۰)	(۱/۰۰۰/۰۰۰)
جمع	۳۲/۰۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰

مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری اولیه دفتر روزنامه عمومی؟

۳- پس از گذشت ۶ ماه از شروع فعالیت شرکت تضامنی ساحل و دریا، شرکاء تصمیم به گسترش فعالیت شرکت به شرح زیر گرفتند:
- آورده نقدی ساحل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال و آورده غیر نقدی به شرح زیر:

شرح	ارزش دفتری (ریال)	ارزش منصفانه (ریال)
ساختمان	۲/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه اداری	۵/۰۰۰/۰۰۰	۶/۰۰۰/۰۰۰

- آورده نقدی دریا ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و آورده غیرنقدی به شرح زیر:

شرح	ارزش دفتری (ریال)	ارزش منصفانه (ریال)
زمین	۵/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰
اتومبیل	۶/۰۰۰/۰۰۰	۸/۰۰۰/۰۰۰

مطلوبست انجام ثبت سرمایه گذاری مجدد در دفتر روزنامه عمومی؟

۴- آرمان و آرمین در تاریخ ۱/۶/۹۶ شرکت تضامنی آرمان و آرمین را تأسیس می نمایند سرمایه آنها به ترتیب ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. چنانچه پس از گذشت یک ماه از شروع فعالیت شرکت، آرمان مبلغ ۱۵۰/۰۰۰ ریال و آرمین مبلغ ۲۵۰/۰۰۰ ریال سرمایه گذاری اضافی انجام دهند مطلوبست تهیه صورتحساب سرمایه شرکاء در تاریخ ۲۹/۱۲/۹۶؟

۵- وحید و حمید یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. سود شرکت در اولین سال فعالیت ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است مطلوبست تقسیم سود یا زیان بین شرکاء و انجام ثبت های لازم با توجه به مفروضات مستقل زیر:

الف) به نسبت ۲ و ۳ به ترتیب.

ب) هیچ مبنایی برای تقسیم سود و یا زیان در شرکتنامه مشخص نشده است.

ج) اختصاص ۱۰٪ بهره سرمایه به شرکاء و باقی مانده سود یا زیان به نسبت مساوی.

د) اختصاص ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به وحید و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به حمید و باقی مانده به نسبت مساوی.

۶- سامان و ایمان با سرمایه ای معادل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند. سود سال جاری شرکت بالغ بر ۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است. شرکتنامه در رابطه با تقسیم سود یا زیان موارد زیر را مقرر داشته است:

الف) اختصاص بهره (سود تضمین شده) معادل ۱۰٪ سرمایه.

ب) اختصاص ۵۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به سامان و ۵۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به ایمان.

ج) اختصاص ۶۰٪ سود شرکت بعد از کسر پاداش به ایمان به عنوان پاداش.

د) باقی مانده سود یا زیان به نسبت ۲۵٪ و ۷۵٪ بین سامان و ایمان.

مطلوبست تقسیم سود یا زیان بین شرکاء و ثبت در دفتر روزنامه عمومی؟

۷- بهروز و روزبه یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب معادل ۶۰۰/۰۰۰ ریال و ۴۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. چنانچه سود شرکت در اولین سال فعالیت ۹۰۰/۰۰۰ ریال باشد و مبنای تقسیم سود در شرکتنامه اختصاص ۵٪ سود تضمین شده (بهره) سرمایه شرکاء و ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به روزبه و باقی مانده سود و زیان به نسبت ۱ و ۲ مورد توافق قرار گرفته باشد مطلوبست انجام محاسبات و ثبت های لازم؟

۸- احمد و محمود یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند سرمایه پایان دوره آنها به ترتیب معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. سود شرکت در اولین سال فعالیت ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد مطلوبست تقسیم سود بین شرکاء با توجه به مفروضات مستقل زیر:

الف) به نسبت ۱ و ۲ به ترتیب.

ب) به نسبت مانده سرمایه پایان دوره.

ج) اختصاص ۵۰٪ سود تضمین شده (بهره) سرمایه و باقی مانده سود یا زیان به نسبت مساوی.

د) اختصاص ۶۰٪ سود شرکت بعد از کسر پاداش به عنوان پاداش به احمد و ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به محمود و باقی مانده سود یا زیان به نسبت مساوی.

ه) اختصاص ۱۰٪ سود تضمین شده (بهره) سرمایه و ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به احمد و ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال حق الزمه به محمود و باقی مانده به نسبت ۲۰٪ و ۸۰٪.

۹-ترازنامه شرکت تضامنی بهنام و بابک قبل از ورود بهزاد به عنوان شریک جدید به شرح زیر می باشد:

ترازنامه قبل از ورود شریک جدید			
۱/۰۰۰/۰۰۰	حساب پرداختنی	۱/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه بهنام	<u>۳/۰۰۰/۰۰۰</u>	ساختمان
<u>۱/۰۰۰/۰۰۰</u>	سرمایه بابک		
۴/۰۰۰/۰۰۰	جمع	۴/۰۰۰/۰۰۰	جمع

شرکاء تصمیم می گیرند در قبال پرداخت مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال توسط بهزاد ۱۰٪ از سرمایه خود را به بهزاد بفروشند و این را بعنوان شریک جدید وارد شرکت نمایند. مطلوبست:

الف) انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه عمومی.

ب) تهیه ترازنامه بعد از ورود بهزاد بعنوان شریک جدید.

۱۰-ترازنامه شرکت تضامنی آریا و آرمان قبل از ورود آرمین بعنوان شریک جدید به شرح زیر می باشد:

ترازنامه قبل از ورود شریک جدید			
۲/۰۰۰/۰۰۰	حساب پرداختنی	۴/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۱/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی	۱/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۲/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه آریا	<u>۳/۰۰۰/۰۰۰</u>	ساختمان
<u>۳/۰۰۰/۰۰۰</u>	سرمایه آرمان		
۸/۰۰۰/۰۰۰	جمع	۸/۰۰۰/۰۰۰	جمع

آرمین با سرمایه ای معادل ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد وارد شرکت می شود مطلوبست:

الف) انجام ثبت های لازم در دفتر روزنامه عمومی.

ب) تهیه ترازنامه بعد از ورود بهزاد به عنوان شریک جدید.

۱۱-لیلا و زهرا شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سرمایه آنها به ترتیب ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت ۲ و ۳ در سود و زیان شریکند و توافق کرده اند مینا با پرداخت مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بعنوان شریک جدید وارد شرکت شده و مالک $\frac{1}{6}$ سرمایه شرکت شود و با همین نسبت در سود یا زیان شریک گردد مطلوبست محاسبه پاداش شرکاء قدیم و انجام ثبت های لازم؟

۱۲-فرزانه و افسانه شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و سرمایه آنها به ترتیب ۲/۵۰۰/۰۰۰ و ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت ۱ و ۲ در سود و زیان شریک می باشند. فرشته با پرداخت مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال مالک $\frac{1}{4}$ سرمایه شرکت شده و در سود و زیان شرکت شریک گشته است مطلوبست محاسبه پاداش شریک جدید و انجام ثبت های لازم؟

۱۳-فرشاد و فرشید با سرمایه ای هر یک معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و در سود و زیان به نسبت مساوی شریکند فرهاد با پرداخت مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال بعنوان شریک جدید وارد شرکت می شود و در $\frac{1}{4}$ سرمایه و سود و زیان شرکت سهامی می شود. مطلوبست محاسبه سرفللی مربوط به شرکاء قدیم و انجام ثبت های لازم؟

۱۴- احمد و محمود یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها هر کدام معادل ۲۵/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت مساوی در سود و زیان شریک هستند. علی با پرداخت مبلغ ۴۰/۰۰۰ ریال وارد شرکت شده و در $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شرکت شریک گشته است چنانچه سرمایه کل شرکت ۱۰۰/۰۰۰ ریال باشد مطلوبست محاسبه سرفقلى مربوط به علی و انجام ثبت های لازم؟

۱۵- زهره و زهرا یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها به ترتیب معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و به نسبت ۱ و ۲ در سود و زیان شریک هستند. با توافق مینا با پرداخت مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال وارد شرکت می شود و در $\frac{1}{3}$ سرمایه و سود و زیان شریک می گردد مطلوبست انجام ثبت های لازم با توجه به عدم اختصاص سرفقلى و پاداش؟

۱۶- الف، ب و ج یک شرکت تضامنی تشکیل داده اند و سرمایه آنها هر کدام معادل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد و در سود و زیان به نسبت مساوی شریک هستند. با رضایت شرکاء ج از شرکت خارج می شود مطلوبست ثبت خروج وی با توجه به حالات مستقل زیر:

الف) دریافت وجه نقد معادل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

ب) دریافت وجه نقد معادل ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال

ج) دریافت وجه نقد معادل ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱۷- محمد، علی و احمد شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت ۱ و ۲ و ۳ در سود و زیان سهیم هستند. مانده سرمایه آنها به ترتیب معادل ۱۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال، ۱۳/۰۰۰/۰۰۰ و ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. با توافق شرکاء احمد از شرکت خارج می شود و کل سهم الشرکه خود را به مبلغ ۱۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال به محمد واگذار می نماید. مطلوبست ثبت رویداد مالی فوق در دفتر روزنامه عمومی شرکت؟

۱۸- ترازنامه شرکت تضامنی الف و ب که به نسبت ۲ و ۳ در سود و زیان شریک می باشند در ۳۳/۱۲/۲۹ به شرح زیر می باشد:

شرکت تضامنی الف و ب

ترازنامه

به تاریخ ۳۳/۱۲/۲۹

۴۲۵/۰۰۰	حساب پرداختنی	۵۵۰/۰۰۰	وجه نقد
۱/۲۰۰/۰۰۰	سرمایه الف	۴۰۰/۰۰۰	حساب دریافتنی
<u>۱/۹۰۰/۰۰۰</u>	سرمایه ب	(۲۵/۰۰۰)	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
		۲/۰۰۰/۰۰۰	وسائط نقلیه
		(۴۰۰/۰۰۰)	استهلاک انباشته وسائط نقلیه
		<u>۱/۰۰۰/۰۰۰</u>	اثاثه اداری
۳/۵۲۵/۰۰۰	جمع	۳/۵۲۵/۰۰۰	جمع

با توافق شرکاء تصمیم به انحلال شرکت می گیرند و عملیات زیر انجام می شود:

۱- ۱۲/۵٪ از حسابهای دریافتنی لاوصول می باشد و مابقی آن وصول گردید.

۲- اثاثه اداری به مبلغ ۱/۰۵۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۳- وسائط نقلیه به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به ب واگذار شد.

۴- بدهی شرکت پرداخت گردید.

مطلوبست انجام محاسبات و ثبت های لازم مربوط به انحلال شرکت تضامنی؟

۱۹-ترازنامه شرکت تضامنی یاسین، آرمین و امین که به نسبت ۴ و ۳ و ۳ در سود و زیان شریک می باشند در ۱۳۸۵/۱۲/۲۹ به شرح زیر می باشد:

شرکت تضامنی یاسین و شرکاء
ترازنامه
به تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹

۳/۹۲۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی	۲/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۶/۴۰۰/۰۰۰	سرمایه یاسین	۲/۴۰۰/۰۰۰	حساب دریافتنی
۴/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه آرمین	۴/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۱/۶۸۰/۰۰۰	سرمایه امین	۷/۶۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۱۶/۰۰۰/۰۰۰	جمع	۱۶/۰۰۰/۰۰۰	جمع

شرکاء تصمیم به انحلال شرکت می گیرند و اطلاعات زیر موجود می باشد:

۱-حساب دریافتنی به مبلغ ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال وصول گردید.

۲-اثاثه به مبلغ ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.

۳-موجودی کالا به مبلغ ۷/۴۰۰/۰۰۰ ریال فروخته شد.

۴-بدهی ها پرداخت گردید.

مطلوبست انجام محاسبات و ثبت های لازم مربوط به انحلال شرکت تضامنی؟

۲۰-الف، ب و ج شرکای یک شرکت تضامنی می باشند و به نسبت ۲ و ۲ و ۱ در سود و زیان سهم می باشند با توافق تصمیم به انحلال شرکت می گیرند ترازنامه شرکت در ۸۴/۱۲/۲۹ به شرح زیر است:

شرکت تضامنی الف و شرکاء
ترازنامه
به تاریخ ۸۴/۱۲/۲۹

۳۳۰/۰۰۰	حساب پرداختنی	۱۵۰/۰۰۰	بانک
۲۷۰/۰۰۰	سرمایه الف	۷۵/۰۰۰	اسناد دریافتنی
۲۳۰/۰۰۰	سرمایه ب	۱۴۵/۰۰۰	موجودی کالا
۷۰/۰۰۰	سرمایه ج	۲۹۰/۰۰۰	زمین
		۲۴۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۹۰۰/۰۰۰	جمع	۹۰۰/۰۰۰	جمع

سایر اطلاعات:

۱-مبلغ ۶۰/۰۰۰ ریال از مطالبات وصول و مابقی سوخت گردید.

۲-موجودی کالا به مبلغ ۱۰۵/۰۰۰ ریال به الف واگذار گردید.

۳-زمین به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۴-اثاثه به مبلغ ۹۰/۰۰۰ ریال به فروش رسید.

۵-بدهی شرکت با کسر مبلغ ۳۰/۰۰۰ ریال پرداخت شد.

مطلوبست انجام محاسبات مربوط به انحلال شرکت و ثبت در دفتر روزنامه با فرض اینکه:

الف) ج قادر به پرداخت بدهی خود به شرکت باشد؟

ب) ج قادر به پرداخت بدهی خود به شرکت نباشد؟

واژه نامه

partnership	شرکت تضامنی
Corporation	شرکت سهامی
joint stock company	شرکت با مسئولیت محدود
articles of incorporation	شرکتنامه
note	سفته
check	چک
Bankruptcy	ورشکستگی
allowance for bad debts	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
Initial investment	سرمایه گذاری اولیه
Reinvestment	سرمایه گذاری مجدد
market value	ارزش بازار
inventory	موجودی کالا
Office furniture	اثاثه اداری
capital statement	صورت حساب سرمایه
withdrawal	برداشت
interest	سود تضمین شده (بهره)
emolument	حق الزمه
bonus	پاداش
Goodwill	سرقفلی